

2017 m. spalio 6 d., penktadienis

7md

Nr. 32 (1226) | Kaina 0,90 Eur

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

2

Įspūdžiai iš „Banchetto musicale“ koncertų

4

Apie spektaklį „Trans Trans Trance“

5

Prasideda 17-asis lenkų kino festivalis

6

Apie angelus dalykiškai

7

Kauno bienalės parodos Paveikslų galerijoje

8

Andriaus Blaževičiaus filmas „Šventasis“

Molière'o laikų atavizmas: tarp kameros ir kaukės

Apie Oskaro Koršunovo spektaklį „Tartiufas“

D. MATVEJEVO NUOTR.

Lina Klusaitė

Jeigu paklaustumėte, koks menas geriausiai išmano fizionomiką, daugelis turbūt atsakytų, kad tai – fotografija. Tačiau aiškindamas atvaizdą be teatro negalėjo išsiversti net Roland'as Barthes'as, teigęs, kad fotografija, kaip ir teatras, reikšmę įgyja tik užsidėdama kaukę. Apnuogindama tai, kas slepiasi po regimu išorės paviršiumi, žmogaus veidą kaukė visais laikais paversdavo visuomenės ir istorijos atspindžiu. Štai kodėl ji visuomet buvo ir yra „prasmė gryniausiu pavidalu“. Būtent dėl to, anot filosofo, visuomenė prisibijo kaukės. Trokšdami tiesos, žmonės kartu siekia, kad prasmė būtų apsupta ją iškreipiančio ir aplinkybės lengvinančio triukšmo.

Regis, taip nutiko Oskaro Koršunovo režisuotam „Tartiufui“, kurio numarintas ir vėl premjerai prikelstas sceninis kūnas apaugo viešais

skandalais, užkulisinėmis intrigomis, asmeninių ambicijų ir nuomonių karais. Kad ir kaip būtų, premjeros vėlinimas vis dėlto išėjo į naudą. Neįvykęs spektaklis atvėrė kelią kasdienybės teatralizacijai su visais privalomais nusivylimų šūkiais, situaciją dramatinizuojančiomis kalbomis ir apkalbomis, o „prikelstas lavonas“, anot žiniasklaidos tautosakos, tapo medijų teatro (turiu omenyje socialinę veidaknygės erdvę) dalimi, dar kartą patvirtindamas, kad už patį vaidinimą karais gali būti svarbesnės „diskusijos“, liaudiškai tariant – pletkai apie jį. O kur dar visa apimanti tartiufiškos veidmainystės tema, neabejotinai daug tiksliau įsirašanti į Lietuvos nacionalinio dramos teatro įvardytą sezono „Po tiesos mirties“ kontekstą.

„Pagaliau valdžia įteisino korupciją“, – begėdiškai skelbė „Tartiufą“ pristatantis reklaminis stendas, pažeisdamas numatytą tiesos principą

ir ruošdamas žiūrovą politiškam spektaklio perskaitymui. Tačiau kortas čia, panašu, bus sumaišiusi to paties Barthes'o nusakyta įmantri prasmė, parodanti tikrovės objektą taip, kad tiesos siekiantis kūrinys suvokiamas nebe politiškai, o estetiškai. Personažus paklaidinanti įspūdinga Vytauto Narbuto labirinto scenografija, stilingi Sandro Straukaitės kostiumai, veiksmą lydinti Gintaro Sodeikos muzika – visa čia tarnauja estetiniam žiūrovo malonumui, ir tai nebūtų joks priekaištas nacionalinei scenai, jeigu spektaklis, sąmoningai įtvirtinantis teatrališkumą, tolygiai kalbėtų kritiško mąstymo kalba.

Perskyra tarp teatrališkumo ir jį griaušančio brechtiško sąlygiškumo čia, regis, pasirinkta kaip esminė tartiufizmo išraiška, atidengianti ne tik moralinę veikėjų veidmainystę, bet ir tas vaidmens

NUKELTA Į 3 PSL.

Smalsiems ir klausantiems

Įspūdžiai iš senosios muzikos festivalio „Banchetto musicale“ koncertų

RASA MURAUSKAITĖ

Festivalis „Banchetto musicale“ man visuomet asocijavosi su kiek egzotišku koncertinio sezono startu. Festivalio „egzotiškumas“ čia reiškiasi ne įprasta sąvokos prasme, o kyla iš didelės laiko distancijos, skiriančios dabartį ir tą laiką, kai buvo kuriamos festivalio programose pristatomos kompozicijos. Kiekviename koncerte, priklausomai nuo žiūrovo gilinimosi į šią sritį patirties, tenka pasijusti arba tyrinėtoju, kuris leidžiasi į smalsumą patenkinančią kelionę, arba mokinuku, kuriam viskas nepaprastai įdomu, netikėta. Galų gale „Banchetto musicale“ reikšmingas šalies kultūrai dėl vieno labai paprasto dalyko – tai bene vienintelis toks senosios muzikos koncentratas mūsų šalyje. Na, o šiųmetis festivalis, kaip ir buvo galima tikėtis, minėdamas 500-ąsias Reformacijos metines, turėjo paantraštę „Martynas Liuteris ir Reformacija“ ir gana ištikimai laikėsi šios „vėliavos“ per didžiąją dalį koncertų. Smagu pabrėžti festivalio tarptautiškumą – išgirdome muzikantų iš skirtingų Europos valstybių, ne kartą jie bendradarbiavo su lietuvių senosios muzikos entuziastais.

Baroko epocha, kurios muzikos procentas koncertų programose visgi buvo didžiausias, neretai vadinama teatro epocha. „Visas pasaulis yra scena“ – viename savo kūrinių rašė ir pats Williamas Shakespeare’as. Galbūt iš tos dvasios kilo ir ne vieną „Banchetto musicale“ koncertą lydėjęs programų siužetiškumo elementas, su kuriuo festivalis buvo ir pradėtas. LDK Valdovų rūmuose vykęs pirmasis festivalio renginys masino paantrašte „Kelionė į Karaliaučių“, – kraštą, kuris nuo seno lietuviams sukelia įdomų „savumo“ jausmą, bet šiandien išlieka menkai pažįstamas. Teatralizuotas atidarymo koncertas kartu minėjo ir dar vieną suaktį – kompozitoriaus Johanno Hermanno Scheino (1586–1630) bendravardžio instrumentinės muzikos rinkinio „Banchetto musicale“ (1617) 400-ąjį jubiliejų. Tiek šio kūrėjo, tiek kitų baroko autorių kūrinius jungė puiki režisūra, kuria rūpinosi ispanų režisierius Adriánas Schvarzsteinas. Verta pripažinti, kad teatralizuotų koncertų formatas dažnai kelia įtarimą – ne kartą yra tekę matyti ne išbaigtų, banalių, betikslių ir muzikinę patirtį tik gadinančių teatrinį bandymų. Vis dėlto šis buvo kitoks pačia teigiamiausia prasme, nors konservatyvesnių pažiūrų žiūrovas galėjo ir nepasitenkinti senosios muzikos „įvilkimu“ į tokį spindintį ir publikai švelniai pataikaujantį rūbą. Lietuvoje ir anksčiau jau dirbęs režisierius sugebėjo muzikinę programą įpinti į patrauklų,

komišką rūmų vaizdelį, sukurdamas įtaigius charakterius. Visiškai paprastas siužetas išlaikė dėmesį dėl išraiškingos aktorių vaidybos, spalvingos aprangos (nukėlusios ne kur kitur, o į tarpukario laikotarpį), publikos įtraukimo į sceninį veiksmą, netikėtumo elementų. Ar muzika neliko antrame plane? Galbūt. Kartais įtaigi vaidyba ir geras režisieriaus darbas netgi „paslėpdavo“ tam tikrus muzikinius netobulumus. Pavyzdžiui, kai kuriuose kūriniuose ne iki galo užtikrintai skambėjo solistės Rūtos Vosyliūtės balsas, lyg ir pasitaikydavo netiksliai intonuotų garsų, ne visai tvarkingo kvėpavimo. Visgi tai galima suprasti, nes dainininkei nemaža jėgų teko atiduoti vaidybai, atliekant pagrindinį vaidmenį ir tai darant labai įtaigiai. Iš atskirų numerių išskirčiau temperamentingus aktorės ir šokėjos Jūratės Širvytės-Rukštelės flamenko numerius, tikslus ir charakteringus, tapusius skaniu viso koncerto prieskoniu. Pagirti galima ir užtikrintai dainavusį, o ir su vaidyba neblogai susitvarkiusį bosą Nerijų Masevičių. Apskritai „Kelionė į Karaliaučių“ buvo patrauklus senosios muzikos pristatymas.

Iš aplankytų festivalio koncertų įstabiausiu, įdomiausiu, o atlikimo prasme – bene profesionaliausiu pavadinčiau Pranciškonų vienuolyno bažnyčioje pristatytą graikų

Ansamblio „Ex Silentio“ programa „Mneme“

senosios muzikos ansamblio viduramžių ir tradicinės Viduržemio jūros kraštų muzikos programą „Mneme“. Į kelias dalis – savotiškus jutiminius ciklus – padalintas koncertas veikiausiai ir turėtų būti vertinamas patirties unikalumo ir gelmės matais. Ši ansamblio „Ex Silentio“ programa jau ne kartą buvo teigiamai įvertinta kritikų, nors ne visuomet „priešistorės“ sutampa su realiais įvykiais. Laimei, šis koncertas nenuvylė. Ansamblio muzikantai – itin techniškai, muzikalūs, kiekvienas individualiai išmanantys atliekamos muzikos specifiką, o ir kaip kolektyvas ypač darnūs. Įspūdį darė ypatingas jų muzikos pajautimas, laisvai, natūraliai žaidžiant kūrinių tempais, taip atliepiant atliekamos muzikos tradicijos esmę.

Koncerto „Jeremijo raudos“ akimirka

T. ČERNIŠEVO NUOTRAUKOS

Charizmatiškas, neeilinis pasirodė vokalistės Theodoros Bakos balso tembras ir dainavimo maniera – ypač įdomiai ir įtaigiai jos balsas skambėjo žemuose registruose, kartais atlikėjai pereinant į kalbamąją manierą. Ne taip dažnai tenka išgirsti dainininkų profesionalų, kurie taip tiksliai perima tradicinės muzikos stilistiką, gebėdami atsiriboti nuo akademizmo. Taigi „Mneme“ galėčiau pavadinti daugiausia estetinio malonumo ir įkvėpimo suteikusių pastarojo laiko muzikinių patirčių.

Vienu laukiamiausių festivalio koncertų buvo „Euroradio“ tiesiogiai transliuotas koncertas „Jeremijo raudos“. Melancholijos ženklus

Tai lėmė savitą, santūrią visus „Jeremijo raudų“ kūrinius sujungusią nuotaiką. Koncerte skambėjusi muzika buvo ypatingo įsiklausymo, susikaupimo, netgi kantrybės reikalaujanti meninė patirtis. Įžvelgčiau ir edukacinį aspektą tiek istoriškai (pavyzdžiui, primenant, kad Baltijos regione dirbo vokiečių kilmės kompozitorius Johannas Valentinas Mederis), tiek mokantis klausytis ir suprasti senąją muziką, jos subtilią, po retorinėmis figūromis paslėptą išraišką, perprasti to meto kompozitorių pasaulėžiūrą.

„Jeremijo raudų“ koncerte dalyvavo net keturi dainininkai – viešnia iš Vokietijos, sopranas Manja Stephan, kontratenoras Mikusas Abaroniņis iš Latvijos, tenoras iš Jungtinės Karalystės Charlesas Danielsas ir bosas N. Masevičius, jiems akompanavo tarptautinės sudėties konsortas „Brevis“. Atlikimo atžvilgiu labiausiai išskirčiau nepaprastai talentingą svečio iš Jungtinės Karalystės Ch. Danielso pasirodymą. Įstrigo jo aukščiausio lygio gebėjimas dainuoti ansamblyje. Tai buvo atlikta taip talentingai, puikiai prisitaikant prie kolegų garso dinamikos, tembro, matematiškai tiksliai. Tuo neverta stebėtis, nes Ch. Danielsas dainuoja su žymiuoju „The King’s Consort“, muzikinį išsilavinimą įgijo Kembridžo universitete ir Karališkojoje muzikos akademijoje. N. Masevičius irgi vertas pagyrų – koncerte dainavo įtaigiai, švariai, sukauptai ir stilingai. Kiek nuvylė vokiečių sopranas M. Stephan – girdėjosi netikslių natų, jautėsi neužtikrintumo.

Kaip jau minėta, šiųmečiame „Banchetto musicale“ būta nemaža teatrališkumo. Juo pasižymėjo ir ansamblio „Blackguard“ iš Danijos koncertas „Karaliaus laišakai“. Skambėjo Danijos karaliaus Kristijono IV, Reformacijos globėjo, rūmų muzika. Programą jungė tikra valdovo meilės istorija – remiantis maždaug trimis tūkstančiais išlikusių Kristijono IV laiškų, yra žinoma nemaža karaliaus gyvenimo detalių, tarp jų – ir dramatiška jo ir antrosios žmonos

Kirsten Munk meilė. Koncerte istorija buvo padalinta į skirtingus istorinius-emocinius laikotarpius, lydimus atitinkamų muzikos kūrinių. Meilės pasakojimą perteikė karališkajame dvare dirbusių kompozitorių (Johno Dowlando, Heinricho Schützo, Michaelio Praetoriuso, Jacobo van Eycko) muzika, įtaigiai atspindinti skirtingas meilės ir neapykantos nuotaikas. Profesionalumu, išlavinta technika skleidėsi klavesinininko ir ansamblio vadovo Gilberto Martinezo pasirodymas – apgalvotai buvo atliktos net ir labai sudėtingos, gausiai ornamentuotos, greitų tempų partijos. Puikiai žinoma, koku meistriškumu pasižymėjo klavesino partijos baroko epochoje, o ir to meto ansambliniuose kūriniuose buvo reikalinga išlavinta technika. Tačiau priekaištų rasčiau smuikininkei Juliai Dagerfelt, kuri vietomis, atrodo, „nespėja“ kartu su ansambliu, nejaučia bendros pulsacijos. Neįtikino ir soprano Annos Marios Wierød interpretacija. Dainininkės balso tembras gražus, tačiau balse buvo justi perdėto spaudimo, lėmusio kiek chaotišką skambesį, nelygumus balso diapazone. Panašu, kad siekdama emocinio poveikio ji perdėm susitelkė į tiesmuką, nesuvaldytą dramatinę raišką, užuot paieškojusi tikslumo, santūrios, bet nuoširdžios emocinės raiškos. Svarbu ir verta paminėti ir kornetu grojusią, ir turiningai pasakojusią Lene Langballe. Ne taip dažnai koncertuose atlikėjai taip nuosekliai ir įdomiai kalba apie kūrinius. Tai rodo ansamblio narių įsigilinimą į tematiką, profesionalumą ir muziką atliekant, ir išmanant jos kontekstą.

Šių metų „Banchetto musicale“ tapo įkvėpimu intelektualiai, smalsiai visuomenės daliai. Nuo 1989 m. kuriantis ir savo paties istoriją, šis festivalis atvėrė intriguojančius daugiausia baroko, liuteroniškų kraštų muzikos istorijos pjūvius. Labai smagu ir nekantru laukti, kokias temas festivalio organizatoriai pasirinks kitąmet.

Molière'o laikų atavizmas: tarp kameros ir kaukės

ATKELTA IŠ 1 PSL.

suvokimo kolizijas, kuriomis apibrėžiamas iliuzijos ir žaidimo, apgaulės ir tiesos, kaukės ir kameros santykis. Jau pirmame epizode į sceną įžengusi Nelės Savičenko ponია Pernel, tarsi iš „Sopranų“ serialo atklydusi mafijos motinėle, besišvaistanti revolveriu, – pastarasis, anot jos, būtinai turi iššauti, nes tokia yra stanislavskiškojo teatro tiesa, – pareiškia, kad nekenčia melo, ir užkuria tikrą post-barokinio teatro mašiną su jam būdingais puošniais perukais, žaisme ir teatrališka aktorių vaidyba, kuri čia pat išardoma replikomis į šalį. Džiaugiesi atradusi tikrą Molière'o laikų atavizmą – „apartą“, kaip sako Dariaus Meškausko Kleantas. Ir kai į sceną sugužėję personažai nusiima barokines garbanas, sumišę klausdami vienas kito „kas vyksta?“, supranti, kad čia bandoma žaisti teatru ir kvestionuoti prigimtine jo veidmainystę.

Spektaklio pradžioje išties dominuoja kritiškas sąlygiškumas, leidžiantis aktoriams nusimesti teatrališkas kaukes prabylant iliuzijas ardančiomis frazėmis, staiga nutraukiant savo monologą, mestelint

Toma Vaškevičiūtė (Elmira) ir Salvijus Trepulis (Orgonas)

frazę „nesąmonė“ ir taip išsakant savo pačių kritišką požiūrį ar netikėjimą personažu. „Nejau tikro veido neskiriat nuo kaukės“ – tai ištara, kurią galima laikyti šio etapo raktiniu kodu, pristatančiu pagrindinę apgaulės ir teisybės skirtį, režisieriaus bandomą spręsti pasitelkus kamerą ir filmavimą realiu laiku. Čia gana taikliai traktuojamas Salvijaus Trepulio Orgono – turtus susikrovusio prisitaikėliško apyvailio politiko vaidmuo, kurio pabrėžtinus susitelkimas į kamerą reprezentuoja dirbtinai kuriamą

įvaizdį, visiems gerai atpažįstamą politinį melą. Kamera šiuo požiūriu iškyla kaip politikų tribūna, privaloma dėvėti kaukę, atstojanti būtiną Molière'o laikų grimą. Neapleidžia jausmas, kad būtent Orgono aplinkoje regimas tikrasis tartiufizmas, slepiantis išbalintus „gyvenimo aktorių“ veidus. Neatsitiktinai jų tvarkingą pavidalą kamera ne kartą iškrepia ekrano projekcijoje. Gal todėl protagonisto figūra spektaklyje priešinama su tais „dabarties laikus puošiančiais herojais“, kurių tikslas gyventi garbingai

D. MATVEJO NUOTR.

suprantamas kaip kultūrinis šių dienų oksimoronas: „Nusikalsti slapta! nereiškia nusidėti.“ Giedriaus Savicko šventeiva Tartiuvas pasirodo veikiau kaip simpatiškas folklorinis personažas Pinčiukas nei savo tikslų siekiantis pavojingas klastūnas, kaip kadaise Gedimino Girdvainio puikiai suvaidintas chrestomatinis velniūkštis gundytojas, kurio – suprask – „nekalto“ išdaigos, silpnybė pinigams ir moterims sugriauna žmonėms gyvenimą.

Turbūt nesuklysiu pasakiusi, kad vienu iš pagrindinių spektaklio struktūros elementų, leidžiančių skirti, kur tiesa, kur melas, turėjo tapti sceninį žiūros tašką iš esmės keičianti užkulisiuose filmuojama erdvė. Būtent čia turėjo pasimatyti tradicinės scenos ir natūralios aikštelės perskyra, leidžianti atsirasti pradžioje numatytoms vaidybos ir nevaidybos, teatrališkumo ir tikroviškumo plotmėms, kuriančioms pageidaujamą kritiško mąstymo, žaidimo teatrinėmis konvencijomis įspūdį. Tam tikrais momentais tai iš tiesų įvyksta. Kai vestuvių sąmokslas scenoje Rasos Samuolytės Dorina

ir Agnieškos Ravdo Mariana teatrališkai pasimaiviusios išeina į užkulisius ir kamera pritraukia nerimo kupinus aktorių veidus, negali nematyti pasikeitusio, tikro, nuoširdaus jų santykio su savo vaidmeniu. Tačiau šią taisyklę išlaiko toli gražu ne visi aktoriai, todėl imi abejoti tokios koncepcijos pagrįstumu. Galiausiai kamera apskritai dingsta nuo scenos, o kartu su ja ir aktoriams užduotas sąlygiškumas. Kuo toliau, tuo labiau žaidimas teatru išblėsta, užleisdamas vietą grynajam žanrui – klasicistinei komedijai ir visa persmelkiančiam teatrališkumui su ištis žaviais seksualiosios Tomos Vaškevičiūtės Elmiros viliojimo numeriais. Šiuo atveju simboliškas tampa makaronų valgymo epizodas, kai aktoriams nerišliai kažką murmant pasigirsta replika: „Žiūrovas kuo daugiau stebi, tuo mažiau gyvena.“ Galima būtų perfrazuoti – tuo mažiau supranta. Sutrikusiai publikai lieka palikti teatrą, kaip palikdama scenoje užsikonservavusius „tartiufus“, lydimą vėl trumpam sugrįžusios kameros, iš teatro išeina kone visa spektaklio aktorių šutvė.

Diskusijos ir grožis

Mintys dar kartą apsilankius Giuseppe's Verdi opere „Don Karlas“

RITA NOMICAITĖ

„Don Karlas“ – draminis trileris ar muzikinis spektaklis? Diskusijos dėl dabartinės operos versijos Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre nerimsta. Prieštaraujantieji vis nesutaria, nors režisieriaus Günthero Krämerio varianto premjera įvyko prieš pusantų metų.

Daugiausia minčių kelia nemuzikinės pastatymo dalys. Šių eilučių autorė svarstytų meno prigimtį suvokimo skirtumus. Ar daiktas, padėtas meninėje aplinkoje, jau tampa meno kūrinys? Taip klausimą ir, beje, teigiamą atsakymą kadaise suformulavo kai kurie lietuvių dailėtyrininkai, gindami Šiuolaikinio meno centro veiklos koncepciją. Laikantis jos, „Don Karlo“ atributai – pliki kūnai tik su baltomis kelnaitėmis ir juodais maišais ant galvų, vaizduojantys pasmerktuosius myriop ir matomi per visą pirmą dalį, apatiniai per lyrines arijas, princas Karlas su baltais tramdymo marškiniais ir dar su kauke, nes tikrovėje buvo neįgalus, ir t.t. – laikytini konceptualaus meno elementais.

Scenoje matomą (ne žodžiais išaiškiną) režisūrinę koncepciją įmanoma suvokti ir kaip norą pasmerkti inkviziciją, nuvertinti karaliaus šeimos kančias, pasišaipyti iš Bažnyčios vadovų. Kur tai jau buvo matyta?... Šis galimas požiūris taip pat atskleidžiamas natūralistiškai, atvirai, be užuolankų. Antai minėti pasmerktieji ryškiai apšviesti, sėdi aukštai pakabinėti prie natūralios spalvos medžio plokštės, paskui plokštė pasvyra link scenos gilumos, plikšiai nuropoja į juodas duris, o Didysis inkvizitorius tarsi uždega degtuką, pasklinda dūmai... Operos pabaigoje Inkvizitorius apengiamas puošnia vyskupo mantija, iškilmingu galvos apdangalu – mitra, bet paverčiamas bejėge iškamša, tampomas lyg maišas... Kartkartėmis ant plokštės rodoma stulpeliais surašyta inkvizicijos ir karų aukų statistika. Pirmoji spektaklio dalis ir visas spektaklis baigiamas sceną visiškai užtemdant.

Jei menu laikome fantazijos vaizdų, tokia iliustracinė, tiesmuka siužeto traktuotė primintų veiksmo filmo stiliaus pasakojimą. Jam kontrapunktuoja operos siužetas,

plėtojantis karaliaus pareigų valstybei ir žmogiškųjų jausmų konfliktą. Praturtinantį prasmę lauką kuria muzika, kupina valdoviškos didybės be garselio ironijos. Muzika persmelkta nuostabiausios meilės lyrikos, kurią, jei esi anksčiau girdėjęs, gali mintyse dainuoti su artistais. Kaip reta Verdi opera, ši prisodrinta motyvų ir tembrų užuominų, priminimų, instrumentinio *tutti* griausmo ir grupių unisonų teatro – net orkestro partijoje.

Rugsėjo 27 d. spektaklyje dirigentas Martynas Staškus ryškino režisieriaus koncepciją, tarsi karvedys akcentavęs kovingus muzikos puslapius – laisvės kovų nuožmumą, ar kaip rūstus žynys – negailestingus siužeto įvykius.

Gražiausią šio spektaklio dalį sukuria solistai. Nors aptariamame spektaklyje dalyvavo ir gastrolierių, mieliausia pasidžiaugti išsiskleidusiais savaisiais. Išdidžios, savajam karaliui ištikimos, bet meilės princui draskomos Elizabetės vaidmenį atliko Viktorija Miškūnaitė. Jos balso savybės ir artistiško tipo, regis, labai tinkami didingų moterų vaidmenims. Gražiomis viršūnėmis

Scena iš operos

M. ALEKSO NUOTR.

žavėjo princesė Eboli – Eglė Šidlauskaitė, pasigėrėtinai perteikusi dramatiškas aistras. Ne kartą matytas komiškų amplitu įkūnytojas Liudas Mikalauskas puikiai pasirodė vaidindamas rimtą Didžiojo inkvizitoriaus vaidmenį. Jam atsidavęs solistas atskleidė savo patikimą daugialypumą. Nuoširdaus, šilto Karlo draugo markizo Pozos paveikslą įtikinamai nutapė Eugenijus Chrebtovas.

Sunkiausia buvo klausytis Pilypo II, Ispanijos karaliaus partijos atlikėjo. Ne tik dėl to, kad širdyje ir galvoje iki ašarų įsiamžinęs Václovo Daunoro balsas bei figūra scenoje. Kvestinis bosas Askaras Abdrazakovas bent tos dienos spektaklyje šių eilučių autorei nepasirodė esąs ryškiau savitas. Tiesa, jo galingas balsas darniai įsiliejo į ansambliaus. Ypač įspūdinga buvo dviejų bosų, Karaliaus ir Inkvizitoriaus, scena.

Princo Karlo vaidmenį mūsų teatre kuria vien kviestiniai tenorai. Rugsėjo 27 d. girdėjome pasaulinėse scenose žinomą bulgarą Karmeną Chanavą. Tai didelio spalvingo ir malonaus balso solistas, kultūringai susitelkęs į kuriamą paveikslą, papuošęs to vakaro atmosferą. Kartu su scenos partneriais bei pagiriamojų žodžio vertu choru jie ir perteikė tą Operos iš didžiosios raidės muzikos savybę, kuri leidžia į ją kuo tvirčiausiai atsiremti.

„Don Karlas“ – viena stipriausių Verdi operų ir yra tarp gražiausiųjų LNOBT repertuare. Recenzijos pradžios svarstymai nesiekia skelbti vienos tiesos, juk visai neblogai, kai pastatymas skatina kritinę galvosena. Anaipol ne visos sceninės operų traktuotės tai pajėgia išprovokuoti.

Taki spektaklio ir žiūrov(i)ų tapatybė

Apie spektaklį „Trans Trans Trance“ OKT / Vilniaus miesto teatre

IEVA TUMANOVIČIŪTĖ

Kai pavasario pabaigoje pirmą kartą pamačiau spektaklio „Trans Trans Trance“ eskizą, patekau į trečiąją pavadinimo būseną – „trance“. Ekstazę sukėlė ne tik muzikos pulsavimas, bet ir džiaugsmas, kad pagaliau Lietuvos teatre jaunos moterys vienijasi ir kalba apie moteris. Eskizo idėja, stiprėjanti jaunų aktorių drąsa, moterų solidarumas kvietė švęsti kitų ir savo laisvę būti savimi. Per spektaklio premjerą rugsėjo 26 d. OKT / Vilniaus miesto teatro studijoje patekau į „trans“ – kaitos būseną. Kodėl pakito mano, kaip žiūrovės, santykis su spektakliu, nors kūrėjų idėja atrodo tokia pat svarbi? Kai Lietuvoje vis dar galima atsidurti spektaklyje, kuriame skamba nesibaigiantys į amžiną egzistencinę-kūrybinę krizę patekusio vyro monologai, o scenos paribiuose balta suknele plevėna nebyli moteris, apima stiprus noras maištingai trenkti durimis ir boikotuoti teatrą tol, kol ji prabils. „Trans Trans Trance“ spektaklio eskizas tapo jaunosios teatro kūrėjų kartos moterų balsu, kurį tik išgirdus buvo svarbu palaikyti, o su po premjeros sustiprėjusia menininkių pozicija pradėti diskusiją.

Spektaklis „Trans...“ – tai variacijų lyties tema hibridas, kuriame jungiami skirtingi epizodai: nuo abstrakčių scenų iki dokumentinių įrašų. Jame dera šokis, dainavimas, monologai, chorinis dabėjimas, nebylios scenos, performansas ir vaidybiniai epizodai. Spektaklis, prasidedantis nuo moters lyčiai priskiriamų reikšmių refleksijos, perauga į translytiškumo temą. Kartu su režisiere Kamile Gudmonaite „Trans...“ kuria aktorės Jovita Jankelaitytė, Dovilė Kundrotaitė ir Adelė Šuminskaitė. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje režisieriaus Gintaro Varno vadovaujamuose režisūros ir vaidybos kursuose merginos sudarė kiekybinę mažumą.

Spektaklio kūrėjos pačios konstravo spektaklio dramaturgiją. Faktai ir dokumentinė medžiaga spektaklyje virto iki abstraktumo išgrynintais vaizdiniais, derančiais su dokumentiniais įrašais, kuriuose gatvėje kalbintieji atsako į klausimą: kas yra moteris ar kas yra translytis? Viename epizode žinių portalų komentaruose besireiškianti Lietuvos visuomenės dalis personifikuojama į neapykanta trykštančią veikėją (Adelė Šuminskaitė), kuri išradiniais epitetais ir keiksmų deriniais tyčiojasi iš binarinės lyčių sistemos neatitinkančios asmenybės (Jovita Jankelaitytė). Nejauku tapti šiurkščios scenos liudininke(-u), bet iš socialinės tikrovės komentarų neišmesti. Būtent Šuminskaitės sukurta visuomenės dalies personifikacija

Adelė Šuminskaitė ir Jovita Jankelaitytė

tampa spektaklio kūrėjų požiūrio antagoniste, tačiau politinio teatro, kuris siekia pokyčio visuomenėje, tragedija ta, kad komentatoriai, kuriuos taip norėtusi paprotinti, į teatrą nevaikšto.

Į specifines moterų patirtis, patriarchalinės visuomenės paveiktą jų kūniškumą, lytiškumą ir savimonę pirmos dėmesį atkreipė performanso meno kūrėjos ir į feministinio teatro trupės XX a. 8-ajame dešimtmetyje Vakaruose pradėjusios

Gretos Kazlauskaitės, Eglės Kižaitės, Giedrės Kriaučionytės, Olgos Lapienos, Agnijos Leonovos, Karolinos Žernytės ir iki šiol Kamilės Gudmonaitės kūrybą, lengviau būtų tarti, jog binarinėje visuomenėje asmens priskyrimo vienai lyčiai pasekmės asmenybės raidai jų spektakliuose nedominuoja. Palyginus su kitomis Lietuvos meno sritimis, kur, pavyzdžiui, yra rengiamos teminės menininkių parodos, moterų režisierių kino retrospektyvos ir kūrinių

Jovita Jankelaitytė

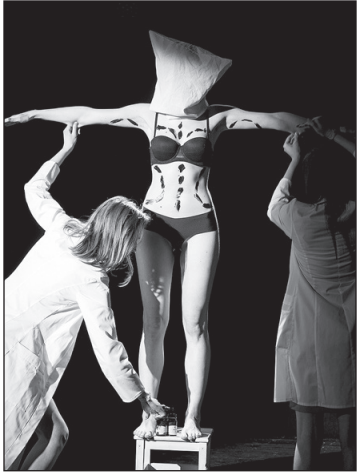
burtis moterys, paveiktos antrosios feminizmo bangos idėjų. Tuo metu vėlyvojo sovietmečio Lietuvos teatruose kūrė dvylika moterų režisierių, tarp kurių ir labiausiai profesinėje srityje pripažintos Irena Bučienė, Natalija Ogaj, Aurelija Ragauskaitė ir Dalia Tamulevičiūtė savo kūryboje nekėlė klausimo, ką reiškia egzistuoti tik į dvi lytis padalintame pasaulyje ir priklausyti moteriškajam poliui? Naujausiems kūriniams, kalbantiems apie moterų patirtis, pavyzdžiui, spektakliams „Terapijos“ (Birutė Kapustinskaitė, rež. Kirilas Glušajevs) ar „Žalgirės“ (Gabrielė Labanauskaitė-Diena, rež. Vidas Bareikis), vis dėlto pritrūksta meninės įtaigos. Ypač antrajam, nepatikėjusiam žiūrov(i)ų atvirumu ir pasirengimu priimti *queer* moteris ne kaip egzotiką.

Mąstant apie jauniausios kartos režisierių Eglės Kazickaitės,

spraudimui į uniformą ir susidomėjimą į institucinio ugdymo sistemą patekusio žmogaus raida. Pirmame spektaklyje išryškėjo Gudmonaitės kūrybos bruožai: Vakarų ir Rytų pasaulių motyvų dermė, juodos ir baltos spalvų kontrastai, preciziškos mizanscenos, aiški kompozicija, dėmesys aktorių balso ir kūno raiškiai, muzikos svarba bei gebėjimas kurti įtraukiančią, magišką spektaklio atmosferą. Po moderniosios klasikos režisierė pasirinko šiuolaikinę Falko Richterio pjesę „Dievas yra DJ“ (2015), kurią papildė Viktoro Pelevino kūrybos ištraukomis bei per Jos ir Jo veikėjų porą klausė, ar egzistuoja tiesa medijuotame pasaulyje? Tada vėl atėjo eilė klasikai – spektakliui „Timonas“ (2016) pagal Williamą Shakespeare'ą ir pagrindinio veikėjo virsmų dramai. Iki šiol Gudmonaitės kūryboje ryškėja dvi srovės – „klasikinė“ ir „šiuolaikinė“, kuriai priklausytų ir naujausias režisierės darbas „Trans...“ tarsi atsakas į retorinį klausimą: kur dingio moterys? Atrodytų, netikėtai režisierės kūrybinėje biografijoje „iššovusiame“ spektaklyje atsirado daugiau spalvų ir eklektikos negu pirmuosiuose darbuose.

Spektaklis „Trans...“ – tai koliažas, kuriame atskiros dalys jungiamos ne plokštumoje, bet laike. Aktorės tampa „trans“, nes scenoje dinamiškai transformuojasi iš vieno buvimo būdo į kitą, ir publiką paversdamos „trans“, nes ji turi keistis kartu. Spektaklyje nekuriami vientisi personažai, su kuriais žiūrovė(-as) galėtų tapatintis, todėl lieka kritiškos distancijos pozicija. Galima prisiminti, jog pradėjusi kurtis feministinio teatro praktika ir teorija kritikavo Konstantino Stanislavskio psichologinės-realistinės vaidybos metodą, kuris remiasi aktorės įsikūnijimu į lyties apibrėžtą personažą, ir domėjosi Bertolto Brechto epinio teatro bei brechtiškos vaidybos principais, kuriuos pasitelkus scenoje galima suabejoti visuomenėje lyčiai primetamais gestais bei elgesiu. Pasibaigus „Trans...“ prologui nuo to ir pradeda spektaklio kūrėjos.

Tuščioje OKT studijos erdvėje pasirodo mergina juoda, trumpa, kūno linijas išryškinančia suknele ir aukštakulniais – modelis (Dovilė Kundrotaitė). Mados industrija pavogė iš jos kūną, privertė kitas moteris geisti tokio paties, o iš to sėkmingai pelnosi plastinė chirurgija. Skambant sakralinei muzikai, baltais chalatais vilkinčios moterys juodais dažais nuspalvina trečios moters kūno dalis, „netelpančias“ į šablono rėmus. Kaip rašė Sue-Ellen Case knygoje „Feminizmas ir teatras“ (1988): „(...) moterų engimas pasireiškė seksualine, erotine priespaula. Vyrų kultūra pavertė moters kūną vyrų geismo objektu,

T. IVANAUSKO NUOTRAUKOS

grožio ir seksualumo skleidimosi terpe, skirta vyro žvilgsniui. Iš šios perspektyvos moterys išmoko matyti savo kūną, o tai sutrukdė joms tapatintis su savo išvaizda.“ Atrodo, ši sena tiesa jau turėjo būti įsisąmoninta moterų ir vyrų, tačiau per nacionalinę televiziją išgirdus žurnalistę be kritiško nusiteikimo iš socialinių tinklų cituojančią frazę, kad „visos moterys, norėdamos pagerbti Hugh Hefnerio atminimą, per Heloviną turėtų persirengti „Playboy“ zuikučiais“, – galima tuo suabejoti. Matyt, nemelavo per tą pačią televiziją rodytoje dokumentikoje Angela Merkel, sakydama, kad tik tada, kai nebegali savo kartojamų žodžių girdėti, kiti pradeda juos suvokti. Todėl spektaklyje „Trans...“ atsiradusį pykinimo motyvą galima suprasti ir kaip vimdymą kartojant tai, kas žinoma, ir šleikštulį dėl to, kad nesi girdima.

Moters kūno pavertimas seksualiniu geismo objektu kulminaciją pasiekia Adelės Šuminskaitės performanse. Tai vienas netikėčiausių „Trans...“ epizodų, paveikiantis fizine raiška. Išsinėrusi iš rožinės suknelės performerė virsta pykčio, slopinamo geismo ir frustracijos įsikūnijimu, jos raumenų spazmai deformuoja Vakarų kultūroje primtiną kūno laikyseną ir išplečia judesių normų ribas. Buvo įdomu patirti, kaip kraštutinį nepasitenkinimą gali išreikšti ne žodžiai ar emocijos, bet kūnas. Taip pat kaip jį gali perteikti Jovitos Jankelaitytės veikėjos šimtas ir viena pastanga prisidegti cigaretę su bokso pirštiniųėmis ar Dovilės Kundrotaitės originalo kalba aršiai išsakytas Ninos Donovan sukurtais „Nasty Woman“ monologas, kurį aktorė Ashley Judd pasakė Vašingtone per „Moterų maršą“, nukreiptą prieš naująją JAV prezidentą. Kiekvieną „Trans...“ epizodą galima analizuoti atskirai, nes kiekviename jų slypi pakankamai medžiagos atskiram kūriniui. „Trans...“ apmąstymai apie moters lytį veda į transseksualumo temą – logiškas, bet platus šuolis, paverčiantis spektaklį punktyrine linija, paliečiančia svarbias temas, kurios lieka atviros plėtoti toliau.

Moterys, žudikai ir tikras orgazmas

Prasideda 17-asis lenkų kino festivalis

Spalio 5 d. Vilniuje prasideda 17-asis lenkų kino festivalis. Šiemet jis vyks ne tik Vilniuje, bet ir Kaune, Klaipėdoje, Nemenčinėje ir Mažeikiuose. Vilniuje festivalį atidarys Dorotos Kobielos ir Hugh Welchmano filmas „Jūsų Vincentas“ („Twój Vincent“, 2017) – animacinis pasakojimas apie Vincento van Gogho gyvenimo pabaigą, sukurtas jo tapybos stiliumi. Festivalio programoje – filmai vaikams ir jaunimui, tarp jų ir jubiliejų švenčiančios Belsko Bialos animacinių filmų studijos sukurti filmai apie garsųjų Boleko ir Lioleko nuotykius, naujausi lenkų vaidybiniai filmai ir šiemet mirusiai kino bei teatro aktorei Danutai Szaflarskai (1915–2017) skirta retrospektyva. Dokumentinį filmą „Kitas pasaulis“ („Inny świat“, 2012), kuriame aktorė pasakoja ir apie savo karjeros pradžią Vilniuje 1939-aisiais, „Skalvijoje“ (7 d. 18 val.) pristatys filmo kūrėjai Dorota Kędzierzawska ir Arturas Reinhartas.

Danuta Szaflarska paskutinįkart scenoje pasirodė būdama šimto vienu metų. Ji – ne vienintelė stipri šio festivalio herojė. Marios Sadowskos filmas „Meilės menas“ („Szuka kochania. Historia Michaliny Wisłockiej“, 2017) – bravūriškas biografinis pasakojimas apie Michaliną Wisłocką (1921–2005), kuri 8-ajame dešimtmetyje Liaudies Lenkijoje išleido pirmąją knygą, išmokiusią lenkus, kaip pasiekti orgazmą ir atsiverti gyvenimo pilnatvei. Knyga iškart tapo bestseleriu ir perleidžiama iki šiol. Sadowska ir meistriskai seksologė suvaidinusi Magdalena Boczarska pasakoja apie savo heroję su humoru, neslėpdamos jos keistenybių (Wisłocka buvo vadinama prasčiausiai besirengiančia Lenkijos moterimi), bet kartu ir atskleisdamos stiprią mokslininkės valią kovojant ir su komunistų partijos valdininkais, ir su Bažnyčia už lenkių teises. Filme rodomi trys svarbūs gydytojos ir mokslininkės gyvenimo laikotarpiai – jos santuoka ir gyvenimas trise su vyru ir geriausia drauge, romanas su vyriškiu, padėjusiu jai atrasti fizinės meilės malonumą, ir ne vienus metus trukusi kova už tai, kad „Meilės menas“ pasirodytų knygynuose. Filme tiksliai atkurtas kiekvienos epochos stilius, įsimena net trumpam kadre pasirodantys antrojo plano veikėjai, kuriuos, beje, suvaidino lenkų kino žvaigždės Danuta Stenka, Tomaszas Kotas, Borysas Szycas ir kiti. Stiprių, ryžtingų moterų nepristigs ir tarp Krzysztofo Lango filmo „Silpnoji lytis“ („Słaba płeć“, 2015) bei naujos Juliuszo Machulskio komedijos „Volta“ (2017) personažų.

Dar vienas į Liaudies Lenkijos laikus sugrąžinantis filmas – pernai Gdynės kino festivalio „Sida-brinių liūtų“ bei prizo už geriausią scenarijų laureatas Maciejaus Pieprzycos „Esu žudikas“ („Jestem

mordercą“, 2016). Filmą pasakoja jau ne vieno vaidybinio ar dokumentinio lenkų filmo veikėju tapusio „Silezijos vampyro“ istoriją. 8-ajame dešimtmetyje taip buvo vadinamas žiaurus moterų žudikas. Bet Pieprzyca pagrindiniu filmo personažu pasirinko ne jį, o milicijos karininką (Mirosław Haniżewski), kuriam pavesta tirti bylą. Jis randa „vampyrą“ ir tampa didvyriu, mielai naudojasi visomis totalitarinės sistemos gėrybėmis ir karjeros galimybėmis, bet praranda žmogiškumą: filmo kūrėjai nedviprasmiškai teigia, kad nuteistas mirti buvo nekaltas žmogus (Arkadiusz Jakubik) ir kad milicininkas tai žinojo. Tad tikroji „Esu žudikas“ tema yra komunistinio režimo sistemos poveikis žmogui.

Pastaraisiais metais Lenkijoje pastebimas tikras detektyvinės literatūros suklestėjimas. Jis atsispindi ir filmuose. Maciejaus Žako filme „Konvojus“ („Konwój“, 2017) pasakojama apie specialiai surinktą policininkų grupę, kuri turi pervežti į psichiatrinę ligoninę pavojingą nusikaltėlį. Įtampa vis auga ir palaipsniui atsiskleidžia tikrasis konvojaus tikslas. Pagrindinius vaidmenis filme sukūrė Janusz Gajosas ir Robertas Więckiewiczzius.

Mariuszo Gawrysio filmo „Dievo tarnai“ („Ślugi Boże“, 2016) veiksmas nukels į Wrocław, kur daug matęs policininkas (Bartłomiej Topa) kartu su kolege iš Vokietijos (Julia Kijowska) tiria mįslingą vokiečių studentės savijudybę. Tiriant bylą pradeda aiškėti aukštų Bažnyčios pareigūnų ryšiai su „Stasi“ agentais, jų įtaka šiuolaikinės Lenkijos institucijoms.

Michała Szczerbico filmas „Teisuolis“ („Sprawiedliwy“, 2015) pasakoja Antrojo pasaulinio karo metais išgelbėtos žydų mergaitės istoriją. Draugystė su kaimo keistuoliu (šimintinas Jaceko Braciako vaidmuo) jai tapo atsvara karo siaubui. Antrasis pasaulinis karas sugriaua ir Michała Rosos filmo „Pasaulio laimė“ („Szczęście świata“, 2016) veikėjų likimus. Tai lyg alegorija, lyg filosofinė pasakaitė apie sugriautą pasaulį, telpantį viename name: čia gyvena genialus matematikas, dirbantis naktiniu portjė ir kalbantis „šlionzakų“ tarpe, vokiečių siuvėja su sūnumi, kuris staiga prabyla jidiš, neįgalus vyras, rašantis populiariausias knygas apie keliones po pasaulį, ir jį beviltiškai bandantis susekti žurnalistas, pagyvenęs vyriškis, laukiantis, kad vieną naktį pražys jo egzotiški augalai, ir visų jų mylima gražuolė Rožė, kuri mėgaujasi pati ir dalijasi su kitais gyvenimo malonumais – šokiais, muzika, kvapnia vonia, maistu, vynu, seksu. Ši paslaptinga moteris žino, kas yra pasaulio laimė. Tačiau kai žydė Rožė bus iškviesta į gestapą, nė vienas gerbėjas nesutiks ten palydėti išsigandusios moters.

Rožę suvaidino Karolina Gruszka, ją bus galima pamatyti ir filme „Meilės menas“, ir dar viename pasakojime apie stiprią moterį – Marie Noëlle „Marija Kiuri“ („Maria Skłodowska-Curie“, Lenkija, Vokietija, Belgija, Prancūzija, 2016). Pa-teikiame kelis aktorės pokalbio apie šį vaidmenį su Joanna Nojszewska, išspausdinto žurnale „Twój Styl“ (2017, nr. 3), fragmentus.

Prisipažinsiu, iš pradžių maniau, kad esate per jauna Skłodowskos-Curie vaidmeniui, bet žiūrėdama filmą supratau, kad tada, kai vyksta jo veiksmas, mokslininkei buvo tiek pat, kiek ir Jums, – maždaug trisdešimt penkeri.

Tai labai „kinematografiškas“ jos gyvenimo tarpsnis. Pirmoji Nobelio premija, antrosios dukters gimimas, tragiška vyro žūtis avarijoje, paskui meilės romanas... Ir vėl Nobelio premija.

Režisierė Marie Noëlle dvejus metus ieškojo aktorės šiam vaidmeniui. Ar tai glosto ego?

Be abejo, tai labai malonu, juolab kad iš pirmo žvilgsnio nesu akivaizdžiausia kandidatė. Marie „išbandė“ įvairias aktorės. Ji turėjo savo viziją, kuri, pasirodo, visiškai atitiko manąją, parodytą aktorių atrankoje. Ko gero, man pirmąkart gyvenime taip rūpėjo vaidmuo. Po atrankos režisierė pasakė, kad praneš sprendimą per dvi dienas. Laukiau dieną, dvi, savaitę. Siaubingai nervinausi. Paskui paaiškėjo, kad ji man parašė jau kitą dieną ir buvo nustebusi, kad nereaguojau.

Ar Jūsų nenustebino filmo scenarijus? Klausiu, nes Marią Skłodowską-Curie įsivaizduojame tokią, kokia ji pavaizduota vadovėliuose. Ilga suknėlė, santūrumas ir darbas. O čia – romantiškos scenos, didžiulės aistros.

To, kad Maria turėjo intymų gyvenimą, ko gero, galima buvo tikėtis (*juokiasi*). Tai, kad jis buvo toks turtingas, iš tikrųjų stebina. Nors nuomonės apie ją buvo prieštaringos. Bet mane pradžiugino, kad scenarijus toks netikėtas. Prieš tai svarsčiau, kaip vaidinti ikoną. Tačiau paaiškėjo, kad ši herojė kupina aistros, neįtikėtinai moteriška. Jos ryšys su dukterimis taip pat buvo ypatingas.

Net sunkiai dirbdama (taip pat ir fiziškai) mokslinį darbą ji sugebėjo būti atidi motina. Yra išlikę jos laiškas dukterims. Ji rašydavo kelionėse, net kai mergaitės buvo visai mažos. Skłodowska-Curie nevertino mokyklų sistemos, todėl organizavo joms privačią edukaciją, kur buvo daugiau praktinių bandymų nei teorijos, skatino mergaites sportuoti, įrengė sode joms kažką panašaus

„Jūsų Vincentas“

į mažą treniruoklių salę. Kai dukterys paaugo, rašė joms, kad svarbiausia – vertinti akimirką. Šąmoningai ją išgyventi, būti vidujai laisvai ir kupinai meilės. Man tai labai artima.

Kaip Jums pavyko įveikti atsakomybės baimę, kad Jus nuolat lygins...

Kiekvienas savaip įsivaizduoja Skłodowską-Curie. Bet tarp mūsų jau nebėra ją pažinojusių žmonių. Negalvoju apie kitų lūkesčius. Tačiau įsivaizdavau situaciją, kad filmą pasižiūrės ji pati. Norėjau suvaidinti taip, kad ji liktų patenkinta. Kad nepasijustų įskaudinta. Skaičiau, žiūrėjau nuotraukas, ieškojau tokių, kur būtų kuo mažiau pozavimo. Tam tikru momentu pajutau energiją, kurią, man regis, ji galėjo turėti. Tai – koncentracijos rūšis. Kad išsaugočiau susikaupimą ir vidinį intensyvumą, kurį norėjau parodyti žiūrovams, kasdien prieš prasidedant filmavimui skaičiau jos dienoraščių fragmentus. Grįždavau prie to, kas buvo jos. Ir prie filmavimo. Tikiu, kad viskas yra ore, tik reikia ieškoti. Žinoma, galima diskutuoti, ar radau tai, ko reikia. Bet tai, ką pajutau pati, man pavyko įgyvendinti.

Ar filme yra scena, kurioje jau-tėtės arčiausiai savo herojės?

Kai Maria guli vonioje. Tuo gyvenimo momentu ji jaučiasi sutrikusi. Ta akimirka, kai panyra po vandeniu... O ten tylą, ramybę ir kažkas tikra. Mažytė scena, bet man ji labai svarbi.

Ar gilintotės į mokslo klausimus?

Režisierė Marie Noëlle žavisi Marie Curie nuo pat vaikystės. Ji baigė matematiką. Režisierė man paaiškino pagrindinę idėją, kuo užsiiminėjo mokslininkė. Tai buvo gerai, nes man prastai sekėsi chemija ir fizika.

Bet, ko gero, prancūzų kalba sekėsi puikiai.

Net laikiau prancūzų kalbos baigiamąjį egzaminą. Bet po mokyklos nelabai reikėjo prancūzų kalbos.

Žinoma, viską supratau, bet kalbėti buvo sunku. Maža to, filme Maria kalba greitai, dažnai vartoja mokslinę terminiją. Iš pradžių man pynėsi liežuvis. Laime, prieš filmavimą turėjau tris mėnesius pasiręngti.

Marija taip pat greitai vaikšto.

Nusprendžiau, kad moteris, be-kompromisiškai siekianti tikslo, turi vaikščioti ryžtingais, plačiais žingsniais. Tai mano fantazija, juk nežinome, kaip ji judėjo. Išliko tik trumpi filmukai, bet jie jau iš vėlesnių laikų.

Ar buvo pagundų kažkaip formuoti Jūsų veidą?

Ne. Jokios dirbtinės raukšlės neturėjo prasmės. Ir taip visi žino, kad tai aktorė, o ne originalas. Tik plaukus nudažėme tipiškai slaviška blondinės pelės spalva. Kostiumai buvo tos epochos, bet minimalistiniai. Tačiau todėl atrodė beveik šiuolaikiški. Filmą pabaigoje yra scena, kai Maria eina šiuolaikiniu Paryžiumi. Ji vilki ilgą suknelę ir paltą, veda senovišką dviratį. Galite įsivaizduoti – niekas į mane net neatsisuko.

Tai svarbu, nes filmas pabrėžia mintį, kad žmogus iš vadovėlių gali būti labai šiuolaikiškas.

Daugelyje šalių Maria yra pirmoje vietoje tarp įtakingiausių visų laikų moterų. Mane ji nuolat įkvepia, nes tai milžiniškos vidinės laisvės asmenybė. Jai nelabai rūpėjo, kas tinka, o kas – ne. Ji tiksliai žinojo, ką turi daryti, ir tai buvo krištolo aiškumo įsitikinimas. Žinoma, kaip ir kiekvienas žmogus, ji turėjo ydų, visai nenoriu idealizuoti savo herojės. Bet eidama savo vidiniu keliu ji buvo nuosekli. Tai mane labiausiai įkvepia dabar, kai visi esame veikiami daugybės dirgiklių. Norėtume ir to, ir ano. Ji žinojo, ko nori, ir tam, kas svarbu, atidavė visą dėmesį. Vyras apie ją rašė, kad tai žmogus, kuris ne kartą matydamas priešais save sieną ne tik nebėga šalin, bet lekia į ją iš visų jėgų. Keista, bet jai pavyksta tą sieną pramušti!

PARENGĖ Ž. P.

Apie angelus dalykiškai

Beveik laiškas Vilniaus merui Remigijui Šimašiui apie meną, skonį ir teises

MONIKA KRIKŠTOPAITYTĖ

Vilnius sulaukė dar vieno Vaido Ramoškos angelo iš kelių šimtų, šį kartą jis šviečia ne kokio nors angelus mylinčio verslininko kieme, o dar vienoje viešoje Vilniaus vietoje – prie liūdnei pagarsėjusios Misionierių kalvos, lyg jai ir taip nebūtų pakankamai akinamų naujovių. Apie nemažos dalies kultūros bendruomenės jausmus šiuo klausimu jau esu išsisakiusi (Gelbėkite Vilnių nuo angelizavimo, *7md.lt*, 2016-12-09, nr. 40), po panašiu pavadinimu jausmus liejo ir kitas menotyrininkas – Kęstutis Šapoka (Dieve apsaugok mus nuo angelizacijos, *literaturairmenas.lt*, 2017-09-22, nr. 3630), tačiau nepaisant didelio internautų palaikymo mūsų skonio kartėlis neatrodo turintis koki nors poveikį. Ko norėti, jei net Jono Basanavičiaus paminklo konkurso protestas, kai prieš rezultatus pasirašė visi geriausieji meno kritikai ir dailės istorikai, savivaldybės nepaveikė. Juk tarnautojai turėjo laikytis popieriaus raidės, ir yra mačiusiųjų, kad Jonas jau liejamas iš bronzos. Įdomu tik, ar tolesnių konkursų (pagal tūkstantmečio planą jų bus ne vienas) popieriuose įrašyta žvaigždutė, kad jei dauguma ekspertų, kurių išsilavinimui, o vėliau rėnimui valstybė išleido šitiek pinigų, argumentuotai prieštarautų, bus atsižvelgta, ar valdininkai toliau ramiai laikysis raidės ir tvarkysis patys. Tai pirmas klausimas ponui merui.

Skaitydama Šapoką prisiminiau, kad dar Jeanas Baudrillard’as yra teisingai sakęs, jog politikai tiek pripratę būti laikomi ir vadinami

idiotais, kad į tai visai nereaguoja. Mano tikslas nėra skatinti patyčias, neprieštarauju, jei mūsų merui angelai patinka, nematau ko reikėtų dėl to tyčiotis. Galbūt ta nuotrauka su šviečiančiu angelu yra nuotrauka visai ne su menu, o su verslu. Svarbiausias vis dėlto čia klausimas – ar apskritai rimtai žiūrima į kultūrą?

Atrodytų, kas gi čia blogo – stovi va dar vienas toks neproblemiškas, pozityvus angeliukas... Nėra ko net gaišti laiko svarstant tų kelių nepritariančių balsų, jų visada bus. Tačiau pažiūrėkime, kaip tai atrodo iš dailininkų bendruomenės pusės: tarsi išeina taip, kad Vilniaus savivaldybė jau kelerius (kelerius?) metus proteguoja vieną skulptorių, o rimtų autorių rimti projektai turi kautis kaskart po Žalgirio mūšį. Vlodo Urbanavičiaus „Krantinės arka“ yra radikalus ilgos kovos už išgyvenimą pavyzdys – Elona Lubytė net išleido atskirą storą leidinį pavadinimu „Vieno projekto apkalta“ (2011), kur nuosekliai pasakojama, kaip „vamzdis“ kurstė diskusijas, nors stovi gana nuošaliai ir tikrai išmanančių būtent skulptūrą viešoje erdvėje yra rekomenduotas. Net to liūdno Basanavičiaus įamžinimo triukšmelis yra iškalbingas, kaip nepaprasta menininkui savo meną mieste pristatyti. Bet ne Ramoškai. Ir leiskite paklausti – kodėl? Kokia sutartis, ekspertizė ir komisija nutarė, kad Vilniaus savivaldybė užsiims iki amžių amžinųjų vieno skulptoriaus skulptūrų platinimu? (Ar masinės gamybos prekių sklaida paprastai neužiima prekybos centrai, tokie kaip „Senukai“ ar pan.?) Ir ne bet kur, o reprezentacinėse vietose: ant miesto ženklo, istorinėse vietose, prie pagrindinių

prekybos centrų, mokyklų etc. Jei menininkų situaciją savivaldybėje pritaikytume verslui (kai proteguojamas vienas ir ekspertų požiūriu anaip tol ne pats geriausias), kiltų labai aštrių klausimų.

Skoniai gali skirtis, bet tuomet noriu paklausti kaip vilnietė: kiek Vilniaus savivaldybė išleido pinigų Vaido Ramoškos skulptūroms pirkti? Ar tiesa yra gandas, jog kiekvienas naujas miesto namas gauna po tokią dovaną? Iš pasakojimų žinau, kad angelas meno pasaulio kainomis gal ir nebrangus, tačiau Savivaldybės rėmimo kontekste suma yra beveik stambi. Kokia tiksliai ta kaina? Net jei Savivaldybė tik išdavinėjo leidimus, o kiti „geradariai puošė miestą“, pats aktualiausias klausimas – kada visa tai baigsis? Kiek šimtų turi būti, kad būtų gana? Koks šių skulptūrų statusas? Jei jos laikinos, tai kada nims? Ar tai paveldas?

Sutinku su Motina Terese, kad nereikia kovoti prieš ką nors, o geriau už ką nors. Nesiekiu kovoti prieš skulptorių ir jo kūrybą, kovuju už miestą, kur gerbiamos visų autorių galimybės, kur miesto veidas formuojamas pasitariant, kur pripažįstamos vilniečių teisės į vizualiai švarią viešą erdvę, pagarbą paveldui ir galų gale už pinigus kultūrai.

Gerbiu merą už tai, kad realiai padidėjo nemokamos psichologinės pagalbos tėvams ir vaikams galimybės. Tai labai labai svarbūs dalykai ir šalia jų meno klausimai yra ne tokie reikšmingi. Tačiau turime nepamiršti, kad kultūra yra psichologijos sesė. Viena minta kita. Meno terapijos taikomos visoms žmonių grupėms,

Vaido Ramoškos kūrinys – „Enefit“ firmos dovana miestui. Kompanijos atstovas Janis Bethers ir Vilniaus meras Remigijus Šimačius

RENGĖJŲ NUOTR.

psichoanalizė ir kitos teorijos persisunkusios į dailės kūrinius, spektaklius, filmus ir tas pačias skulptūras. Bet kuris psichologas pasakys, kad negali būti vien geros emocijos, nes tada kitos liktų užgniaužtos. Taip pat ir mene (kas yra mūsų psichikos pratęsimas) negali būti tik angelai. Keli, net plastmasiniai iš 3D spausdintuvo, niekam nieko blogo nepadarys, bet kai visas miestas aplipintas, tai panašiau į isteriją, kai rėkiama „kaip man viskas gerai“. Gal dėl fasadiškos kultūros dominavimo (inertiškai nuo sovietmečio), visai neatsitiktinai Šarūno Saukos juodžiausio turinio tapyba turi beprecedentį pasisėkimą... Pagal angelų kiekį atrodo, kad miestas rimtai serga. Ar nevertėtų remti tuos kultūros reiškinius, kurie padeda sveikti ir augti, o ne ant kiekvieno kampo siūlo slopintis?

Angelų gausėjimas rodo ne tik teisinių ir psichologinių, bet ir

politinių išaiškinimų bei argumentų trūkumą. Angelų vajus pradėtas tada, kai Vilniui vadovavo Artūras Zuokas. Jis tapatinosi su Ramoškos angelais. Ta šypsenėlė net primena jo veidą. Buvo tarsi akivaizdu, kad šie angelai yra jo reklaminės kampanijos dalis. Tad kam ją tęsti? Kaip buvo sugebėta užkurti tokį nesibaigiantį angelų perėjimo procesą?

Skaidrūs ir logiški sprendimai aktualūs ir meno bendruomenei, jie irgi balsuoja. Jiems irgi labai rūpi tiesos jausmas. Keisti dalykai juos irgi veikia blogai psichologiškai. Todėl paskutinis šį kartą klausimas būtų toks: ar nebūtų puiku daugiau dėmesio skirti vaikų užimtumui (verkiant trūksta stadionų), visuomenės sąmoningumo ugdymui, atjautai, slaugai ir kitiems angeliškiems darbams ir tokiu būdu tapti angelų miestu, o masinės gamybos suvenyrus palikti ten, kur jiems ir priklauso būti – privačiam vartojimui ir adoracijai?

Priverstinis nežinojimas

Roko Dovydėno „Plėviakojis vs Louhan antra dalis“ VDA ekspozicijų erdvėje „Krematoriumas / meno krosnys“

VIDAS POŠKUS

Pasakęs: „Rokai, tu esi keramikas“, pats truputėlį sumišau ir puoliau atsiprašinėti autoriaus, nes prisiminiau vieną nelemtą kolegą klaidą, kai juvelyras jis pavadino papuošalus daugiau pragyvenimui, o ne saviraiškai gaminantų instaliacijų ir objektų kūrėją. Tačiau Rokas Dovydėnas mano sumišimą išblaškė lengvu rankose mostelėjimu ir žodžiais: „Vadink mane keramiku. Viskas gerai... Iš tiesų – vadinti Dovydėną nekeramiku būtų truputėlį nelogiška ar net apgaulinga, nes šio menininko materija ir bet kurios idėjos tramplinu tarnauja lietuviškas molis. O jeigu molis (tuo labiau žiestas bei degtas) – tai

jau ir keramika! Indų formos, atsiradusios žiedžiant šios nuosėdinės uolienos masę, taip regisi tautiškai artikuliuotos – artimos ir giminingos toms, kurios atsirasdavo iš liaudiškųjų puodžių pirštų prieš šimtą ar daugiau metų. Bet su moliu tuo viskas ir baigiasi.

Nuo kitų savo molio brolio ar seserų Dovydėnas skiriasi ypatingu talentu pasakoti istorijas. Sakau iš savo asmeninės patirties – dar pirmosios šio projekto dalies „Plėviakojis vs Louhan“, vykusios 2012 m. „Aido“ galerijoje, kurią apžiūrėjęs genamas smalsumo – intriguojantis pavadinimas įtraukė mane it vargšę muselę lipnios voro seilės. Tuomet, tiesą sakant, neperskaičiau tekstinės parodos dalies ir neišsiaiškinau, kas yra tas Plėviakojis, o kas

tas Louhanas. Ką gi, šį kartą turėjau laimės ir garbės iš paties autoriaus lūpų išgirsti, kas yra kas... Jums,

Rokas Dovydėnas, ekspozicijos fragmentas

AUTORIAUS NUOTR.

yra daugiau nei vardai. Tai terminai, koduojantys daugelį kūrybinių Dovydėno impulsų. Kaip deklaruoja Rokas, daugeliu atvejų jis bando suderinti nesuderinamus dalykus – nuo tokių andrijauskiškai ambicingų kaip surasti sąlyčio taškus tarp Vakarų ir Rytų iki labai paprasto ir utilitaraus – kaip pasigaminti porcelianą. Visa įtampa iš to ir kyla. Meno doktorantūroje studijuojantis ir priverstiniu būdu meninius tyrimus oficialiai atliekantis menininkas užmušė savyje „žinovą“ ir apsimesdamas, jog nežino porceliano formules, bando ją iš naujo sukurti. Tai nėra natūrali būklė (nors, tiesą sakant, teko

NUKELTA Į 7 PSL.

Atmintis – gyvas daiktas

Kauno bienalės parodos Paveikslų galerijoje

PAULINA BLAŽYTĖ

Kauno mieste išbarstytų pavienių objektų ir instaliacijų (nuo iš sienos ar pašto dėžutės siunčiamų žinučių iki kasdieniame interjere tįsančios Lenino skulptūros – pagrindinė Kauno bienalės paroda „Yra ir nėra“, kuratorė Paulina Puškytė) idėjinė šerdis gerai atsiskleidžia trijose Kauno paveikslų galerijoje įsikūrusiose parodose – „Ateini ar išeini?“, „Iš ko padaryti paminklai“ ir Sophie Calle „Atsitraukimas“ (1996). Tai, ką galima atrasti miesto gatvėse ir suvokti per jausminius potyrius, galerijoje tampa kone klausimų ir teiginių sprogimu, jungiančiu visą bienalę. Manau, kad norint geriau suprasti bienalės idėjas būtina apsilankyti šiose trijose ekspozicijose.

Parodoje „Ateini ar išeini?“ kuratorė Laima Kreivytė skirtingu laiku sukurtus kūrinius iš pradžių gana aiškiai skaido teminiais blokais, o vėliau pateikia šmaikščių pasvarstymų, leidžiančių į paminklo klausimą pažiūrėti ir su šypsena. Čia galima išskirti Liudo Parulskio fotomanipuliaciją Ernesto Parulskio komentarui „Kačiukai gali laimėti“, taip pat Dainiaus Liškevičiaus performansus „Vėjarodė“ ant Kauno pilies stogo (tuo pat metu keliantį ir siaubą, ir susižavėjimą!) bei „Pieta“ – teigiamai nuteikia ne tik nuotrauka, vaizduojanti menininką, gulintį ant Žemaitės skulptūros kelių, bet ir šalimais esantis komentaras, jog performansas „dedikuojamas nesamam Antano Gudaičio muziejui Žemaitės skvere“ Vilniuje.

Didelė parodos dalis skirta daug ginčų ir diskusijų sukėlusiems sostinės Lukiškių aikštei ir Žaliajam tiltui bei Vinco Grybo sukurtai Vytauto Didžiojo skulptūros kopijai Kauno Laisvės alėjoje. Monumantai menininkų dekonstruojami ir performuojami, tarp skirtingų tos pačios tematikos darbų mezgami dialogai. Eglės Rakauskaitės kūrinyje „Lukiškės“ aikštėje stovėjusio

Lenino vietoje atsiduria masyvus raudonas tankas, primenantis apie šalies išgyventas represijas, o Gintaro Zinkevičiaus fotoperformanso „Dislokacija“ centre matome stabo vietą užėmusį menininką. Pastarasis kūrinys susisieja su kitu šalimais esančiu darbu – Andriaus Janušonio kameriniu monumentu: ant karinės mašinos patupdyta gulbė kuria brutalios jėgos ir trapios grožio priešpriešą. Kontekstą taip pat papildo Deimanto Narkevičiaus Leninui skirto monumento nuėmimo montažas – jame girdimi džiugūs proceso stebėtojų šūksniai lydi toliau keliaujant per parodą.

Konstantino Bogdano jaun. „Nepasiūlymas“ nagrinėja atmintį per sovietinius atvirukus. Skaitant šalia esantį menininko tekstą kyla noras diskutuoti. Tarsi suprantama, kad atsakyti despoto šlovinimo objekto reikia – juk atgavus nepriklausomybę ir miestai, ir gatvės neteko savo senųjų pavadinimų, primestų netrokštamų valdžios. Čia galima būtų prisiminti, pavyzdžiui, Baltarusiją – joje vis dar stūksantys Lenino paminklai bei jo vardu vadinamos gatvės veikia ir šalies mentalitetą. Kita vertus, Bogdanas išreiškia mintį apie praradimą kažko, ko išvis net nenorėjome, ir keistą, trikdantį jausmą to netekus.

Kiek kitokia yra Žaliojo tilto skulptūrų situacija – šlovinimu to nebūtų galima pavadinti, gal greičiau drąsa prisiminti. Man pačiai dabartinis tiltas be savo reliktų

Liudas Parulskis, fotomanipuliacija Ernesto Parulskio komentarui „Kačiukai gali laimėti“ (meno projektas „7 meno dienos“). 2014 m.

nušvisti akademiškai... Panašiai kadais elgėsi Paulis Gauguinas, sakydamas, kad tikrai tapybai būtina sugrįžti prie šaknų – į vaikystę arba egzotiškus kraštus. Bėda ta, kad priverstinė amnezija yra šiek tiek dirbtinoka. Turbūt kaip dviračiu išmokęs važiuoti to nepamirš visą gyvenimą, taip ir žiesti pabandęs ir sėkmingai „iškėlęs“ vazą, vazoną ir kitokį indą sugebėtų tai padaryti iki paskutinio savo prisėdimo prie žiedžio rato. Esama ir tam tikro apvertimo šioje būsenoje. Juk analogiškai reaguojama į „naujus“ senų, gerai žinomų atradimų atgaivinimus, deklaruojant, kad „vėl atrastas dviratis“. Manau, kad Roko atveju

atrodo nuogas ir pernelyg tuščias. O skulptūroms dar gyvuojant ant postamentų didesnę sumišimą už spaudoje pasirodančius, jų likimą sprendžiančius debatus keldavo ant tilto susirinkę senjorai su kartoniniais plakatais, kuriems mažiausiai rūpėjo kultūros atstovų argumentai – skulptūros jiems įkūnijo priešą, kurį žūt būt reikėjo išginti.

Tačiau kai kurie menininkai siūlė ne išgabenti, o modifikuoti skulptūras, tokiu būdu išlaikant pusiausvyrą tarp praeities ir dabarties. Parodoje pateikiami Audriaus Ambraso „Žaliojo tilto skulptūrų redukcija“ ir Gedimino Urbono projektas „Ateini ar išeini“. Pastarasis siūlė sovietmetį menančias skulptūrų galvas apdengti veidrodiniais kubais, o A. Ambraso idėja buvo įdėti jas į „narvus“. Mintis sulaukė autoritetingų kultūros veikėjų palaikymo, tačiau, deja, ne Kultūros institucijų patvirtinimo.

Į „Ateini ar išeini?“ erdvę nejučia įsiterpia paroda „Iš ko padaryti paminklai“ (kuratorius Udi Edelman) – šias dvi ekspozicijas skiria tamsių sienų pertvara. Visų trijų parodų erdvės organiškai pereina iš vienos į kitą – atsakius griežtos atskirties išlaikomas bendrumo įspūdis, tačiau ir išvengiama vaizdų bei informacijos perkrovos. „Iš ko padaryti paminklai“ konstruojama iš skirtingo pobūdžio filmuotos medžiagos, iš visų pusių apgaubiančios ir pamažu įtraukiančios lankytoją. Įdomu, jog ir čia esančio

Sophie Calle, parodos „Atsitraukimas“ fragmentas

R. ŠČERBAUSKO NUOTR.

skaitmeninio meno temos, ir netgi nuotaika gana smarkiai varijuoja – neretai net tos, pasirodančios tame pačiame ekrane. Štai Uri Katzenstein „Anos užduotis“ sudaryta iš eklektiškų komponentų, kurių esmine figūra tampa ovale išnyrantis vyras, besikeičiančių vaizdų (tokių kaip kosmosas) ir simbolių fone traukiantis skausmingą dainą; šifravimo reikalaujančiam darbui kontrastuoja komiškai atrodanti Christiano Jankowskio „Sunkiasvorė istorija“. Sunkumų kilnotojų, monumentų, komentarų apie Ronaldą Reaganą ir socializmą kombinacija susilaukė ne vieno lankytojo šypsenos ar tylaus juoko. Julia Turbahn ir Tal Alperstein įrodo, jog paminklus gali atstoti ir žmonių kūnai, o Tali Karen ir Alex Strada suteikia galimybę pažvelgti į savotišką prezidentų paminklų kapinyną.

Kauno bienalės dalyje, skirtoje žymiosios Sophie Calle ekspozicijai, aštuonios spalvotos Rytų Berlyne buvusių paminklų fotografijos jungiasi su archyvine medžiaga bei iš gyventojų menininkės surinktais pasakojimais. S. Calle parodo mums tai, ko dažnas (ne)matome beveik kasdien, nepriklausomai nuo to, jog gyvename Lietuvoje, o ne Vokietijoje (kaip parodos anotacijoje teigia kuratorė, „berlyniečių pasisakymai yra ir labai universalūs – jie visai galėtų būti ir mūsų“). Ypač todėl, kad dauguma buvusių objektų tiesiogiai susiję su mūsų tautai gerai pažįstamu socialistinio režimo palikimu.

Nors menininkės padarytos spalvotos fotografijos lyg ir nieko nerodo, jose tuštuma, šalia pateikus jas papildantį tekstą ir apie praeitį primenančias knygas fotografijos prabyla menininkės sutiktų žmonių lūpomis ir, tarkim, pro tvoros virbus matoma dėžė prie

Rusijos ambasados įgauna visai naują prasmę – ypač jaunam žmogui, negyvenusiam konkrečiu laikotarpiu. S. Calle priverčia savo pašnekovus permąstyti matytą, bet jau išnykusį vaizdą ir jo teiktą reikšmę kasdieniam gyvenimui. Menininkės darbai primena, kad šiuolaikinis menas dažnai neatsiejamas nuo teksto, kad vaizdinė medžiaga kartais tik atspirties taškas koncepcijos plėtotei.

Žmonių, su kuriais kalbasi menininkė, patirtys bei prisiminimai labai skirtingi, kai kurie iš jų visai migloti ir net klaidingi. Memorialinė lenta, skirta Lenino apsilankymui bibliotekoje Babelio aikštėje, kai kurių pašnekovų atmintyje išskyla kaip priminimas, jog čia mokėsi „Karl Marxas arba Leninas“, taip pat kad „Leninas (...) studijavo šioje karališkoje bibliotekoje“.

Jausenos, susijusios su paminklais, irgi labai skirtingos. Vienam berlyniečiui karių bareljefas ir vaiko skulptūra kelia asociacijas su tragiškais pokario įvykiais – nužudyta klasiokės žydaitės motina, o kitam tas pats objektas primena pasivažinėjimus rogutėmis. Tikriausiai tai galima laikyti viena iš priežasčių, kodėl taip šiek tiek visuomenės reakcija į praeities paminklų naikinimą. Kai kuriems visai nuspėjaut, dar kitiems tai opi tema, kurios afšavimas dirgina sąmonę (kaip kad minėtiems senjorams, piketuojantiems ant Žaliojo tilto), tretiems paprasčiausiai leidžia atsigręžti į asmeninį ir šalies bei pasaulio istoriją, todėl kyla troškimas išsaugoti – dėl tos pačios praeities, atminties.

Parodos veikia iki lapkričio 30 d.

Kauno paveikslų galerija
(K. Donelaičio g. 16, Kaunas)
Dirba antradieniais–šeštadieniais 11–17 val.,
sekmadieniais 11–19 val.

svarbi senosios kartos keramikams, kuriuos į priekį juk ir stūmė formos ir funkcijos, dekorų ir pavidalo problematika. Vėlgi pridursiu, kad į tai Dovydėnas žvelgia ne tik atidžiai konceptualiai, bet ir truputėlį šypsodamasis pro ūsą. Galop – būtent toji, o ir kitos istorijos kuria didįjį naratyvą. Dovydėno kūrybos serialą, kuriame pamatęs vieną skiltį ir finalines raides „To be continued“, pradedi laukti to numanomojo tęsinio.

Paroda veikia iki spalio 21 d.

VDA „Krematoriumas / meno krosnys“
(Maironio g. 6, Vilnius)
Dirba pirmadieniais–penktadieniais
12–17 val.

Peržengiant ribas

Moterų filmai Gdynės lenkų vaidybinių filmų festivalyje

ILONA VITKAUSKAITĖ

Šių metų Gdynės kino festivalyje išties daug dėmesio buvo skirta moterų filmams. Pagrindinėje konkursinėje programoje – penki moterų režisierių filmai iš septyniolikos (ir du sukurti bendradarbiaujant). „Kito žvilgsnio“ programoje – trys iš septynių. Pernai pagrindinėje programoje nebuvo nė vieno moters filmo, „Kito žvilgsnio“ – du iš keturių. Pokyčiai pastebimi plika akimi. Moterų filmai šiemet pristatyti ir „Polonica“ programoje: čia buvo galima pamatyti Marie Noëlle filmą „Maria Skłodowska-Curie“, Yeşim Ustaoğlu „Šviesotamsą“, Lailos Pakalniņios „Aušrą“. Festivalyje surengta diskusija „Baltos varnos lenkų filmuose“, svarsčiusi apie moterims skiriamus vaidmenis. Regis, toks suaktyvėjęs festivalio organizatorių, programų sudarytojų dėmesys moterų filmams, jų vietai šalies kino industrijoje ne tik atspindi vis karštesnes tarptautinės kino bendruomenės diskusijas, bet ir signalizuoja, kad vis daugiau moterų profesionalių – režisierių, operatorių, scenaristų (ne tik kostiumų dailininkių ar grimuotojų) ateina į kiną su savo vizija, patirtimi ir, žinoma, kino samprata.

Šiemetis Gdynės kino festivalis atskleidė pakankamai platų šiuolaikinio moterų kino spektrą: nuo tradiciškai moterims režisierėms priskiriamų filmų vaikams (Martos Karwowskos „Bėda“), hollywoodinio kino konvencijas atitinkančių (ar bandančių atitikti) filmų (Marios Sadowskos „Meilės menas“) iki tikrai drąsių, provokatyvių, brandžių ar net įžūlių eksperimentinių bandymų, pasižyminčių unikalios autorinės kalbos paieškomis. Ryškėja ir kitas svarbus režisierių ir scenaristų bruožas – filmų herojėmis jos renkasi stiprias, įdomias, charizmatiškas, išskirtines asmenybes. Tai tikrai ne moterys-šešėliai ar tylios aukos, nors pasitaikė ir tokių (Urszulos Antoniak „Tarp žodžių“, Maciejaus Sobieszczanśkio „Susitaikymas“). Festivalyje pristatyti moterų režisierių filmai nepašyktėjo stiprių, sudėtingų vaidmenų aktorėms. Užtenka prisiminti Joannos Kos-Krauze ir Krzysztofo Krauze's filmą „Paukščiai gieda Kigalyje“ – už subtiliai sukurtus psichologiškai sudėtingus vaidmenis Jowita Budnik ir Eliane Umuhire buvo apdovanotos kaip geriausios aktorės.

Talentinga, energinga vaidyba išsiskiria ir aktorė Magdalena Boczarska, sukūrusi ekscentrišką Michalinos Wisłockos portretą Marios Sadowskos filme „Meilės menas“ („Sztuka kochania. Historia Michaliny Wisłockiej“). Filmo centre – gydytoja, mokslininkė, seksualinės savišvietos vadovėlio autorė ir jos kova su patriarchalinės,

stereotipais grįstos visuomenės struktūromis. Ji sukrėtė socialistinę moralės sampratą ir išdrįso garsiai kalbėti apie seksą, kontracepciją ir orgazmą. Tačiau pats „Meilės menas“ – tai į blizgantį saldainio popierėlį įvyniotas biografinis filmas su lengva feminizmo doze. Gal tuo ir nereikėtų stebėtis, nes scenarijų rašė Krzysztof Rakas, kito biografinio filmo – Łukaszo Palkowskio „Dievų“ scenarijaus autorius. Nors herojė „revoliucinga“, režisierė su scenarijaus autoriumi neišsina už konvencijos ribų, kuria žiūrovišką reginį, o Wisłocką vaizduoja kaip kone nepriekaištingą moterį, kuri aukojasi, kad išlaisvintų milijonus moterų nuo vyrų dominavimo. Tačiau filme labiau nei veikėjos asmenybė įsimena spalvingos 8-ojo dešimtmečio mados ir keletas efektingesnių scenų.

Annos Jadowskos filmografijoje – ne vienas filmas, analizuojantis Lenkijos moterų padėtį („Dabar aš“, „Trys moterys“). „Kito žvilgsnio“ programoje pristatytas naujausias režisierės filmas „Laukinės rožės“ („Dzikie róże“). Pagrindinė filmo herojė Eva (viena įdomiausių savo kartos aktorių laikoma Marta Nieradkiewicz) gyvena provincijoje, kur padedama motinos augina du vaikus. Jos vyras Andžėjus (Michał Żurawski) dirba Norvegijoje, šeima statosi namą. Vieniša pasijutusi moteris įsimyli paauglį, pastoja ir slapčia pagimdytą kūdikį atiduoda įvaikinti. Grįžęs sutuoktinis supranta, kad Eva pasikeitė, jo šalinasi, o kur dar kaime sklandančios apkalbos. Jis supranta, kad kažkas įvyko, bet negeba ar nenori to įvardinti. Eva visiškai panirusi į savo vidinį pasaulį. Tik filmo pabaigoje sužinosime tokios jos būsenos

„Šėtonas liepė šokti“

priežastis. Po truputį atskleisdama vis kitą Evos portreto aspektą, režisierė keičia ir žiūrovų požiūrį, verčia tikrinti savo nuomonę (gailėtis? smerkti?) apie heroję.

Nors režisierė sakė, kad „Laukinės rožės“ – filmas apie motinystės esmę, drįsčiau teigti, kad Jadowska puikiai derina moralinio pasirinkimo temą ir socialinį kontekstą (emigracija, uždara, klaustrofobiška, tradicinė provincijos erdvė). Iš to ir kyla vidinis herojės konfliktas,

ji klausia savęs, ar elgtis taip, kaip reikalauja uždara bendruomenės socialinės normos, ir siekti išgelbėti yrančius šeimos santykius, tačiau gyventi patiriant nuolatinį kaltės jausmą, ar elgtis, „kaip liepia širdis“, bet, žinoma, sulaukti bausmės? Jadowska įdomiai derina realizmą, minimalistinį stilių, „šaltą“ stebėjimą ir lyrizmą, atsiskleidžiantį per gamtos vaizdus, kurie tampa Evos emocinių būsenų veidrodžiu. Tai geras, visais požiūriais profesionalus, puikiai suvaidintas filmas. Todėl stebino sprendimas neįtraukti jo į pagrindinę konkursinę programą.

Katarzyna Rosłaniec, kurios filmas „Šėtonas liepė šokti“ („Szatan kazał tańczyć“) taip pat buvo pristatytas „Kito žvilgsnio“ programoje, – ne naujokė Gdynėje. Jos „Prekybos centrų mergaitės“ („Galerianki“) 2009 m. buvo apdovanas už geriausią debiutą. Filmas pasakojo apie žlugdančią prekybos centrų įtaką paauglėms. Patekusių į šiuolaikinių troškimų fabrikų pinkle, jos nori vis naujų drabužių ir brangių papuošalų. Pačios visko neišgali įsigyti ir tampa prekybos centrų „mergaitėmis“, ieškančiomis čia „rėmėjų“.

Savo filmuose Rosłaniec rodo išskirtinai „šiuolaikinį jaunimą“ – jaunas merginas, kurių gyvenimas sukasi aplink apsipirkinėjimą, seksą (dažnai nesaugų), alkoholį, narkotikus ir įvaizdžio kūrimą. „Šėtonas liepė šokti“ herojė Karolina (Magdalena Berus) – jauna rašytoja, neseniai išleidusi didelio populiarumo sulaukusią knygą, šiuolaikinę „Lolitos“ versiją. Jos gyvenimo būdas „laukinis“. Karolina siekia patirti viską – vartoja narkotikus, geria, eina iš vakarėlio į vakarėlį, mezga romanus su daug vyresniais vyrais.

Regis, šie betiksliai veiksmai ją veda tik į tuštumą, savidestrukciją. Filmo struktūra atspindi veikėjos prigimtį – nelinijinis pasakojimas konstruojamas iš dviejų minučių trukmės epizodų, kuriančių fragmentuotą Karolinos portretą. Šiuos epizodus pertraukia skaitomos ištraukos iš Karolinos knygos, vizualizuojamos juodame ekrano fone pasirodanti psichodelinės lėlės galva.

Rosłaniec prieigą filme būtų galima pavadinti „mergaitiška“ – ne

„Laukinės rožės“

„Pėdsakas“

tik dėl dvidešimtmetės veikėjos ir ją kamuojančių santykių su motina, seserimi, vyrais ir savimi. Filme dominuoja ryškios spalvos, eklektika, kičas, energingas montažas, erotikos ar net pornografijos motyvai. „Šėtonas liepė šokti“ stilistiškai artimas „hipsteriškam“ Xavier Dolano kinui. Beje, kaip ir „Mamytė“, jis nufilmuotas kvadratinio ekrano formatu 1:1. Tačiau Rosłaniec kur kas grubesnė, vulgaresnė. Jos filmą galima suvokti ir kaip nevykusią, lėkštą „Instagram“ kartos satyrą ar meniškos sielos maištą, tačiau šiuolaikinio kino, regis, praradusio eksperimentines aspiracijas, kontekste filmą „Šėtonas liepė šokti“ vertinčiau kaip įdomų, energingą bandymą. Gal su Rosłaniec sukurtu pasauliu man tiesiog nesudėtinga tapatintis, jis ne toks svetimas ir lėkštas, kaip kad pasirodė ne vienam kritikui?

Jagoda Szelc debiutiniame filme „Bokštas. Šviesi diena“ („Wieża. Jasny dzień“) taip pat eksperimentuoja su kino kalba ir naracija, sukurdamą intriguojantį ir kartu trikdantį efektą. Žinoma, ji tai daro kur kas subtiliau, rafinučiau nei Rosłaniec. Futuristinę pirmųjų kadrų viziją keičia siaubo kino elementai ir įtampa, o šią – tradicinė šeimos drama (beje, pasižyminti ištis gyvais dialogais), kurios centre – seserų Mulios ir Kajos istorija. Tai konkurencijos, baimių, nepasitikėjimo ir, žinoma, meilės istorija. Galima net sakyti, kad seserys atstovauja dviem skirtingiems pradams: Mulia – racionaliajam kontrolės, Kaja – gamtiškajam laisvės. Tačiau režisierė (ji ir scenarijaus autorė) palieka daug erdvės interpretacijai.

Ją praplečia ir filme intensyviai naudojamas garsas, simboliški kadrai, įvaizdinantys vidinius personažų išgyvenimus, ir galų gale tikrai daugiaprasmiška filmo pabaiga. Pati Szelc teigia, kad jai artima hermeneutinė prieiga, paliekanti interpretacijos laisvę žiūrovams, nes kad ir apie ką kalbėtume, visada kalbame apie save.

Ne mažiau subversyvus Agnieszkos Holland ir jos dukters Kasios Adamik filmas „Pėdsakas“ („Pokot“) pagal Olgos Tokarczuk knygą „Trauk savo plūgą per mirusiųjų kaulus“. Kažkas filmą net pavadino lenkiška „Džono Viko“ versija: filme taip pat kruvinai keršijama už nužudytą šunį. Sakytiau, gana ironiška ir taiklu, tik vietoj Keanu Reeveso personažo čia kovoja pensininkė Janina Duśeiko – radikali gyvūnų teisių gynėja. „Pėdsake“ matome ne tik neįprastą heroję (nors ne mažiau spalvingi ir antrojo plano personažai), jos besąlygišką maištą prieš žiaurią, korumpuotą socialinę sanklodą. Filmas subversyvus tiek estetine (naudojamos eksperimentinio kino priemonės, pavyzdžiui, vizijų scenos, kuriose per kelias sekundes vaizdais papasakojama visa personažo istorija; maišomi žanrai – nuo komiško detektyvo iki ekologiško trilerio ir feministinės pasakos), tiek politine prasme – tai radikalus, anarchistiškas filmas, toks pat kaip ir jo herojė. Regis, „Pėdsakas“ įrodo, kad utopinės pasaulio vizijos kine vis dar įmanomos. Ir svarbiausia – jas kuria moterys.

Gdynė – Vilnius

Savais žodžiais

Andriaus Blaževičiaus filmas „Šventasis“

ŽIVILĖ PIPINYTĖ

Su Andriaus Blaževičiaus filmo „Šventasis“ (Lietuva, Lenkija, 2016) herojais kasdien prasilenkiame gatvėje, parduotuvėje ar namo laiptinėje. Jie tokie pat nepastebimi kaip ir visi mes, kuriuos politikai vadina „žmonėmis iš gatvės“, „rinkėjais“, o kartais net ir „tauta“. Vešliai sovietų kino cenzūrai toks herojus buvo privalumas, dabar jis išimtis, ypač tiems tautinės kino industrijos veikėjams, kurie mano, kad lietuviškų filmų personažai turi būti korumpuoti idiotai, infantiliški berniukai, piktos moterys, liumpenai ir pan. Trumpai tariant, tokie, kurie leis žiūrovams trumpam pasijusti bent kiek geresniems ar net protingesniems. „Šventasis“ paguodos žiūrovams nesuteiks, greičiau atvirkščiai.

Blaževičius bei filmo scenaristės Marija ir Teklė Kavtaradzės tiksliai įvardija filmo laiką. Tai 2008-ieji, kai krizė privertė net paiką žiniasklaidą kalbėti apie skurdą ir kitas grėsmes. Vyta Kazlauskas kartu su kitais nelaimėliais praranda darbą pieno gamykloje. Nedideliame provincijos mieste mechanikui rasti naują bus nelengva. Filmo kūrėjai rodo, kaip šis iš esmės kasdieniškas įvykis sugriauna ne tik subtiliai Mariaus Repšio suvaidinto Vyto šeimą, bet ir jo įsivaizdavimą, koks turi būti gyvenimas, priverčia suabejoti savimi. Tačiau pabaiga bus atvira: filmo autoriai neišdrįs padėti taško, pasmerkti, paguosti ar pažeminti

savo herojų, nors paliks jiems šansą išsikapstyti iš nevilties.

Štai čia ir glūdi esmė – filmo herojai yra geri, net savaip naivūs žmonės, kuriuos aplinkybės privertė pasijusti nereikalingus, išmestus iš normalaus gyvenimo. Vytui normalus gyvenimas – tai darbas, šeima, žmona Jūratė (Indrė Ptauskaitė), dvi dukrelės, alus su bendraklasiais apšnerkštame kieme. Jam to užtenka. Nematomos jėgos išmestas iš įprasto darbų ir šeimos rutinos rato, Vyta staiga pasijus ne tik atsidūręs tuštumoje, bet ir vienišas. Tokia, matyt, jaučiasi ir apie savo grožio saloną Vilniuje svajojanti Marija (Gelminė Glemžaitė). Ji jaunesnė, energingesnė ir, palyginus su nuolat pavargusia Jūrate, jautresnė. Vyta bandys kabintis už jos, nors iš pradžių jų bendravimas primena dviejų paauglių susitikimus. Galima kartu parūkyti „žolės“, išgerti alaus ant suoliuko, pašėlioti ant batuto svetimame kieme. Kartu taip Blaževičius pradeda rutulioti svarbią „Šventojo“ temą – trisdešimtmečių kartos infantilizmą, nepasirengimą stoti akistaton su gyvenimo dramomis ir jo prasme. Gal todėl Vytui ir Marijai, bet pirmiausia Vyto draugui Petrui (Valentinas Krulikovskis) taip svarbu rasti keistuolį, kuris „Youtube“ paskelbė įrašą, kad prie vieno miestelio namo sienos pamatė Jėzų Kristų. *Sacrum* visų jų gyvenime iki tol simbolizavo tik nejauki bažnyčia, kur Petras patarnauja per mišias. Šią temą paryškina Vyto treniruočių leitmotyvas: likęs vienas

namuose jis intensyviai mankština, bet kuo toliau, tuo labiau fizinė jėga, raumeningas kūnas pabrėžia vyro neviltį. Kulminacija taps scena duše, atskleidusi jo pažeidžiamumą. Jam gal pirmąkart gyvenime atsi-vers buvimo skausmas.

„Šventojo“ personažai gali pasirodyti pernelyg punktyriški (jų

„Šventasis“

priešistorių nežinome), jei ne tiksliai ir nuosekliai atkurta gyvenimo terpė. Prislėgtą, niūrią atmosferą puikiai kuria Lino Dabriškos kamera. Kadre dominuoja maži, ankšti kambariai ir dar ankštesnės virtuvės, pigūs baldai, iki gyvo kaulo įsiėdusios prekybos centrų akcijos, prigrūstos dėvėtų drabužių parduotuvės, nuolatinis įjungto televizoriaus gausmas. Į filme dominuojančius statiškus frontalius kadrus Blaževičius kartais įterpia ir televizijos vaizdus (krepšinis, debiliškai „seksualus“ merginų grupės „Capuccino“ duetas, kuriuo taip žavisi Vyto dukters), bet tik

tam, kad šiais vaizdais patvirtintų degradavusią lietuvišką tikrovę, kurioje prireikia pornografijos kompiuterio ekrane, kad patirtum geismą. Baisu, kai supranti, kad pagrindinis mylimų Vyto dukrelių auklėtojas yra ne tėvai, o televizorius ir lietuviškas „pop-sas“. Filmo autoriai konstatuoja

„Šventasis“ – Blaževičiaus debiutas pilnametražiam kine. Todėl taip svarbu, kad pavyko išvengti banalybių ir pasikartojimų, nors pirmąjį filmo pusę ritmas gal ir stringa. Tačiau tai atperka išraiškingos „Šventojo“ pauzės. Jos padeda režisieriui atskleisti personažų vidinę būseną ir paslėptas filmo potekstes. Blaževičius ir jo bendraautorės moka kurti tikslius dialogus, bet ir nedaugiažodžiauja: ekrane nuskambančius pasvarstymus apie emigraciją išriša emigruojančio draugo išlydėtuvių vakarėlis. Jis primena pakasynas, o prislėgtą nuotaiką tik paryškina ryte iškritęs sniegas. Panašios scenos suteikia filmui retų poezijos mirksnių, nors, žinoma, „Šventasis“ – ne poetinio, o realistinio kino pavyzdys.

Po filmo svarsčiau, kaip rumunų Naujosios bangos patirtis perkuriamą trisdešimtmečių lietuvių filmuose. Ir Lina Lužytė, ir Andrius Blaževičius savo pilnametražiuose debiutuose pabrėžia, kad nori gilintis į Lietuvos realybę, rodyti tikras paprastų žmonių dramas, jų tragedijas ir kasdienybę, kad nepasitiki iki tol lietuvių filmuose rodyta nublizginta ir išgražinta tikrove, madingais interjerais ir veikėjų drabužėliais (kad ir panašiai lietuvių kino stereotipus neigusio Igno Miškinio filmuose). Bet, regis, jie dar nenori (ar negali) pasižiūrėti, kas slypi už tų dramų, kas sudarkė rodomą realybę, į istorines traumas ir socialinius mechanizmus. Tačiau juk svarbu, kad jie nori kalbėti apie tai, kas yra čia ir dabar, savais žodžiais.

Kas baisiau

Krėslė prie televizoriaus

1990-ieji, Minesotos užkampis. Detektyvas Briusas Kremeris (Ethan Hawke) tiria bažnyčioje besislaps-tančios Angelos (Emma Watson) bylą – ji kaltina tėvą Džoną Gręjų išprievartavimu. Šis prisipažįsta, bet tvirtina, kad neatsimena nieko, todėl detektyvas nusprendžia pasitelkti garsų psichologą Rainsą (David Thewlis). Jis turi padėti Džonui atgauti atmintį. Hipnozės seansai atvers siaubingas paslap-tis: naktimis Angela tapdavo satanistinių ritualų objektu. Detektyvas nori apsaugoti merginą nuo slaptos organizacijos narių, bet nesugebės suprasti, su kuo susiduria. Tai trumpas 2015 m. sukurto Alejandro Amenabaro filmo „**Re-gresija**“ (TV3, 7 d. 23.35) turinys. Paskutiniais metais apie „Oskaro“ laureatą, garsių filmų „Atmerk akis“, „Kiti“, „Vidaus jūra“ reži-sierių beveik negirdėti, tačiau jo

gerbėjai iki šiol prisimena origi-nalius Amenabaro filmus. Neabejoju, kad jų dėmesį patrauks ir šis, blogai sutiktas JAV (tai pirmasis Amenabaro filmas, kurtas šioje ša-lyje) ir gal todėl neišleistas net į Lietuvos ekranus, kur nuolat ro-domi daug prastesni filmai. Matyt, amerikiečiams buvo nepriimtina, kad siaubo filmą režisierius ku-ria europietiško *arthouse* maniera, pasitelkdamas keistą, beveik už-buriančią atmosferą, lėtą ritmą, dviprasmybes ir abejodamas bet kokia mistika. Amenabaras rodo, kad blogis egzistuoja, tik visai ne ten, kur jo ieškome, ir teigia, kad įtaiga ir manipuliacija veikia stipriau už bet kokius šėtonus ar jų sekėjus. Tai sveika mintis ir mūsų šaliai, kur žinių ar politikos laidas bei politikų pasisakymus vis dažniau bandoma paversti masinės hipno-zės seansu.

Paskutiniais metais beveik masi-niu psichoterapijos (arba manipu-liacijos) seansu tapo ir knygų rašy-mas. Knygas apie save rašo „popsinės“ dainininkės, prezidentai, diploma-tai, namų šeimininkės, pensininkės, emigrantės, buvusios Seimo narės... Matyt, tai intensyvaus šių žmonių dvasinio gyvenimo (tokį šią vasarą man patarė ir viena Santariškių gydytoja) rezultatas. Kaip visada kaltas, žinoma, Sigmundas Freu-das, pirmasis aprašęs sublimacijos naudą. Apie tai ir Arthuro Hillerio 1984 m. filmas „**Vienišas vyrukas**“ (LRT Kultūra, 7 d. 21 val.). Jo he-rojus Laris (Steve Martin) lovoje su kitu aptinka mylimą merginą. Sukrėstas Laris jaučiasi vienišas ir pradeda rašyti knygą, į kurią išlieja visas apgauto ir nepasitikinčio sa-vimi vyro mintis, jausmus bei iš-gyvenimus. Finalas aiškus: knyga taps bestseleriu, o Laris – garsenybe.

„Regresija“

Kitoks bus Marko Pellingtono 2017 m. filmo „**Atsisveikinimo žodis**“ (TV1, šįvakar, 6 d. 23.05) finalas. Jo herojė Harieta (Shirley MacLaine) – įtakinga verslininkė, visada kontroliavusi kiekvieną savo gyvenimo aspektą. Todėl nekeista, kad ji nori suredaguoti ir po mir-ties pasirodysiantį savo nekrologą. Tačiau žurnalistė En (Amanda Seyfried) nesirengia paklusti Ha-rietos norams. Žinoma, tai – tik gražios jų draugystės pradžia.

Jo Baierio televizijos filmas „**Su-grįžimas**“ (LRT Kultūra, šįvakar, 6 d. 21.20) – pagarbos duoklė ne

vieną kartą paveikusiam rašytojui. „Sugrįžimas“ – Hermanno Hesse’s apsakymo ekranizacija. Filmo he-rojus Augustas Štautendmajeris (August Zirner) grįžta į gimtąjį miestą po trisdešimties metų. Tur-tuolis čia sutinkamas išskėstomis rankomis. Tačiau entuziazmas ima slūgti, kai Augustas pradeda ginti jį sužavėjusią, bet padorių mies-tiečių nemėgstamą našlę Katariną (Heike Makatsch). Bijau, kad pa-dorūs miestiečiai dažnai baisesni už bet kokius satanistus.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Parodos

VILNIUS

Nacionalinė dailės galerija

Konstitucijos pr. 22

XX a. Lietuvos dailės ekspozicija

Paroda „Académie de Vilna – Vilniaus piešimo mokykla“

Paroda „Vilnius. Topophilia“ (suformuota iš advokatų kontoros „Ellex Valiunas“ kolekcijos)

Vilniaus paveikslų galerija

Didžioji g. 4

Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai

Lietuvos dailė XVI–XIX a.

Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai

XIX–XX a. čekų dailės paroda „Banko

„Česká Spořitelna“ kolekcijos šedevrai“

Radvilų rūmai

Vilniaus g. 24

Europos dailė XVI–XIX a.

„Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“

Paroda „Lietuvių tradiciniai ir tautiniai drabužiai: tekstilė, grafika, tapyba“

Taikomosios dailės ir dizaino muziejus

Arsenalo g. 3A

Paroda „Prijaukinta gamta. XVIII–XXI a.“ (iš Aleksandro Vasiljevo kostiumų ir aksesuarų kolekcijos)

Indrės Stulgaitės-Kriukienės ir Remigijaus Kriuko meninio stiklo paroda „Monologai“

Vytauto Kasiulio dailės muziejus

A. Goštauto g. 1

Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija

Paroda „Vytautas Kasiulis (1918–1995).

Viena–Breisgau Freiburgas–Paryžius“

Paroda „Henrikas Šalkauskas (1925–1979).

Mažoji retrospektyva“

Lietuvos nacionalinis muziejus

Arsenalo g. 1

Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a.

Lietuvių liaudies menas

Kryždirbystė

iki 15 d. – teatro kostiumų paroda „Mataičių teatras tautos istorijos ir kultūros keliuose“

Arūno Eduardo Paslaičio Lietuvos dvarų piešinių, sukurtų 2007–2017 m., paroda „Dvarų keliais“

Arsenalo g. 3

Lietuvos archeologija

iki 15 d. – paroda „Lietuvos istorija šiuolaikiniuose medaliuose“

Vilniaus gynybinės sienos bastėja

Bokšto g. 20

Vilniaus gynybinės sienos istorijos ir ginkluotės ekspozicija

Naujausiųjų Lietuvos archeologijos atradimų paroda

Kazio Varnelio namai-muziejus

Didžioji g. 26

K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija

Valdovų rūmai

Katedros a. 4

Tarptautinė paroda „Lietuvos krikštas. Voicecho Gersono paveikslas“

Bažnytinio paveldo muziejus

Šv. Mykolo g. 9

Paroda „Tekstilės puota, arba *second hand* kultūra Lietuvoje. Martos Vosyliūtės kūryba ir Bažnytinio paveldo muziejaus artefaktai“

VDA parodų salės „Titanikas“

Maironio g. 3

Paroda „Tapyba: Bronius Gražys, Henrikas Natalevičius, Raimundas Sližys, Mindaugas Skudutis“

VDA tekstilės galerija „Artifex“

Gaono g. 1

iki 15 d. – Marijos Griniuk paroda „Nekūnas – dekonstruotos realybės vaizdai“

VDA parodinė erdvė „Krematoriumas / meno krosnys“

Maironio g. 6, II vidinis kiemas

Roko Dovydėno „Plėviakojis vs Lauhan antra dalis“

A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“

Dominikonų g. 15

Dainiaus Labučio fotopaveikslų paroda „Amžinas atvaizdas“

Šiuolaikinio meno centras

Vokiečių g. 2

Paroda „Slavs and Tatars. Iš lūpų į lūpas“

Malvinos Jelinskaitės paroda „Auksas ir žuvis“

13-oji Baltijos trienalė „Preljudas“

Vilniaus fotografijos galerija

Stiklių g. 4

iki 14 d. – Stasio Povilaičio fotografijų paroda „Viena Galąstojo diena“

Galerija „Vartai“

Vilniaus g. 39

iki 13 d. – Mindaugo Lukošaičio paroda

„Vaizduotė. Kompozicija. Sapnas“

T. van Houtryve (Belgija) paroda „Žydro dangaus dienos“

Galerija „Aidas“

A. Jakšto g. 9

iki 11 d. – Galiaus Kličiaus paroda „Tapyba…“

Galerija „Arka“

Aušros Vartų g. 7

Sigito Staniūno paroda „Paslapčių jūros sonetai“

Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus

Pilies g. 40

Lennarto Māndo (Estija) knygos meno ir įrišimų paroda „Saugantys istorijas“

Pylimo galerija

Pylimo g. 30

Tapybos paroda „Matyti peizažai“ (Algirdo Taurinsko, Gražinos Vitartaitės, Algimanto Kiaugos, Mindaugo Skudučio, Sigitos Maslauskaitės ir kitų tapytojų kūriniai)

LTMKS projektų erdvė „Sodų 4“

Sodų g. 4-32

iki 13 d. – Dovilės Aleksaitės, Sabrinos Labis, Eri Qubo kūrybos paroda „Persvarstant peizažą“

Jono Meko vizualiųjų menų centras

Malūnų g. 8

Jay Gardo paroda „Rėmas, ne paveikslas“

Galerija „Kunstkamera“

Ligoninės g. 4

Adomo Galdiko (1893–1969) kūrybos paroda „Spalvų vėjas“

Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija

Vilniaus g. 39 / 6

iki 10 d. – Antano Šerono tapybos paroda „Iš tylos atėję“

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras

Naugarduko g. 10/2

Paroda „Nechama“, skirta jidiš dainininkės Nechamos Lifšicaitės ir Vilniaus geto atminimui

Namų galerija „Trivium“

Vilkpėdės g. 7–105

Gintaro Zinkevičiaus „Filmų paroda“

Vlado Vildžiūno galerija

Lobio g. 6 A

Virginijos Vilutytės piešinių paroda

„Linijos“

Lietuvos nacionalinė UNESCO galerija

Šv. Jono g. 11

Fotografijų paroda „Kadišas Lietuvos medinėms sinagogoms“

Baltijos gintaro meno centras

Šv. Mykolo g. 12

Teresės Jankauskaitės juodosios keramikos paroda „Žibantys“

„Galera“

Užupio g. 2A

Mingailės Mikelėnaitės keramika

Grafo galerija

Trakų g. 14

Aisčio Kavaliausko paroda „Stebėtojas“

Rašytojų klubas

K. Sirvydo g. 6

Godos Balbieriūtės akvarelės ir piešinių paroda „Augalai ir grybai“

Čiurlionio namai

Savičiaus g. 11

Paroda „Lietuvių dailės draugijai – 110“

„Muzikos galerija“

Antakalnio g. 17

Vytauto Poškos paroda „Erdvė“

„Skalvijos“ kino centras

Goštauto g. 2/15

iki 11 d. – Gintaro Zinkevičiaus fotografijų

paroda „Atsitrenkimai“

KAUNAS

Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus

V. Putvinskio g. 55

Jūratės Bučmytės ir Alberto Krajinsko akvarelių paroda „Pokalbis su Čiurlioniu“

Tarptautinio meno projekto GNAP paroda

M. Žilinsko dailės galerija

Nepriklausomybės a. 12

Suomių fotomenininkų darbų paroda „Nepriklausomybė pro objektyvą“

Kauno paveikslų galerija

K. Donelaičio g. 16

„Kauno bienalės 2017“ parodos: „Ateini ar išeini?“, „Iš ko padaryti paminklai“, Sophie Calle paroda „Atsitraukimas“

Bendruomenių platformos „Mažosios istorijos“ paroda „Didžioji pramonė“

iki 15 d. – paroda „Vytautas Eigirdas (1957–2012). Tapyba“

„Post“ galerija

Laisvės al. 51a

iki 8 d. – paroda „Lenkijos vandenys“

KLAIPĖDA

Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerija

Liepų g. 33

nuo 6 d. – paroda „Kelionė į saulę. Ernstas Mollenhaueris (1892–1963) Nidos dailininkų kolonijoje“

KKKC parodų rūmai

Didžioji Vandens g. 2

iki 15 d. – Tado Vincaičio paroda „Nuo gatvės iki galerijos“

Irmos Leščinskaitės paroda „Tapyba. Šiuolaikinės technologijos“

Žygimanto Augustino paroda „In 550“

Baroti galerija

Aukštoji g. 3/3a

iki 11 d. – Augusto Bidlausko grafika

Galerija „si:said“

Daržų g. 18

nuo 6 d. – paroda „Drozofilos, didžėjai ir džedajai“

Klaipėdos galerija

Bažnyčių g. 6

Vytauto Antano Jakščio pastelių paroda

„Emocijos“

ŠIAULIAI

„Laiptų galerija“

Žemaitės g. 83

Živilės Jasutytės (Vilnius) tapybos paroda „Vilniaus istorijos Šiauliuose“

Dailės galerija

Vilniaus g. 245

iki 7 d. – Lauros Guokės paroda „Lietuvos kaime“

„7md“ rekomenduoja

Dailė

Geros ir saldumui nepasiduodančios tapybos reikia ieškoti Vilniaus dailės akademijos parodų salėse „Titanikas“ (Maironio g. 3, Vilnius), parodoje „Tapyba: B. Gražys, H. Natalevičius, R. Sližys, M. Skudutis“ (kuratorius Viktoras Liutkus, ekspozicija veikia iki spalio 22 d.); intelektualiai smagus meno – Roko Dovydėno keramikos parodoje „Plėviakojis vs Lauhan antra dalis“ VDA ekspozicijų erdvėje „Krematoriumas / meno krosnys“ (Maironio g. 4 , Vilnius, veikia iki spalio 21 d.). O Ingos Valinskienės balsą keistame kontekste išgirsite provokuojančioje Martos Vosyliūtės parodoje „Tekstilės puota, arba *second hand* kultūra Lietuvoje. Martos Vosyliūtės kūryba ir Bažnytinio paveldo muziejaus artefaktai“, analizuojančioje audinių keliavimo peripetijas ir paradoksus. Paroda veikia Bažnytinio paveldo muziejuje (Šv. Mykolo g. 9, Vilnius) iki spalio 27 d.

Muzika

Lietuvos kamerinis orkestras naują sezoną pradeda spalio 7 d. 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje ir kartu su meno vadovu, smuikininku Sergejumi Krylovu pateikia turiningą programą. Koncerto pradžioje skambės W.A. Mozarto Serenada orkestrui Nr. 6 D-dur („Serenata notturna“), kuri populiarumu nenusileidžia „Mažajai nakties muzikai“. J. Haydno Simfonija Nr. 59 A-dur amžininkų buvo pavadinta „Ugnies“ – matyt, jos muzika to meto publikai pasirodė esanti labai ugninga. Antroje koncerto dalyje – itin retai Lietuvoje atliekama L. Bernsteino Serenada smuikui, styginiams, arfai ir perkusijai. Įkvėpimo šiai Serenadai L. Bernsteinas sėmėsi iš senovės graikų filosofo Platono veikalo „Puota, arba apie meilę“, kuriame aiškinama meilės svarba gyvenime. Koncerto solistė Joana Daunytė (arfa), dalyvauja ansamblis „Giunter Percussion“.

Teatras

Prasidėjo didžiausias tarptautinis teatro festivalis Lietuvoje „Sirenos“. Aišku, jau vien iš smalsumo verta apsilankyti visuose užsienio programos spektakliuose, nesvarbu, patiks jie jums ar ne. Mat tokia galimybė Lietuvoje pasitaiko retai. O labiausiai jūsų dėmesį norime atkreipti į spalio 13 d. 19 val. „Menų spaustuvėję“ rodomą hiperrealistinį spektaklį „Gyvenimo imitacija“. Vengrų teatro ir kino režisieriaus Kornėlio Mundruczó meistriškumu galėjome įsitikinti dar 2009 m. „Naujosios dramos akcijoje“, kai buvo parodytas jo „Frankenšteino projektas“.

Spektakliai

VILNIUS

Lietuvos nacionalinis operos ir baletoteatras

6 d. 18.30 – „BOLERO+“.

Dir. – J.M. Jauniškis

7 d. 18.30 – G. Donizetti „MEILĖS ELIKSYRAS“. Dir. – J. Geniušas

8 d. 12 val. – R. Šerkšnytės „PENKI MERĖS STEBUKLAI“. Muzikos vad. ir dir. – J. Geniušas. Dir. – M. Barkauskas

11 d. 18.30 – G. Bizet „KARMEN“.

Dir. – R. Šervenikas

12, 13 d. 18.30 – L.A. Minkaus „DON KICHOTAS“. Choreogr. – V. Medvedevas (Rusija), muzikos vad. ir dir. – M. Staškus

Nacionalinis dramos teatras

Didžioji salė

6 d. 19 val. – „Sirenos ’17“: „ARTIMAS MIESTAS“. Rež. – K. Serebrenikovas

7 d. 19 val. – „ANA KARENINA“. Choreogr. – A. Cholina (A|CH teatras)

8 d. 16 val. – „KOSMOSAS+“. Rež. – K. Dehlholm („Hotel Pro Forma“)

12, 13 d. 19 val. – „Sirenos ’17“ „TROŠKIMAS“. Rež. – V. MACAIGNE

Mažoji salė

7, 8 d. 19 val. – „Sirenos ’17“: „MDLSX“. Rež. – E. Casagrande ir D. Nicolo

11 d.19 val. – M. Nastaravičiaus „DEMOKRATIJA“. Rež. – P. Ignatavičius

13 d. 13 val. – „LEDO VAIKAI“. Rež. – B. Mar

Studija

10 d. 19 val. – „LIŪDNOS DAINOS IŠ EUROPOS ŠIRDIES“. Rež. – K. Smedsas (Suomija)

11, 12 d. 13 val., 11 d. 19 val. – I. Šeinius „KUPRELIS“. Rež. – P. Markevičius

Fojė

10 d. 19 val. – „PIRMAPRADIS“ (pojųčių spektaklis pagal C.G. Jungo biografiją ir idėjas). Rež. – K. Žernytė

Bibliografinės žinios		
Rusų dramos teatras		
6 d. 18.30 – PREMJERA! A. Špilevojaus „NEIŠMOKTOS PAMOKOS“. Rež. – A. Gintautaitė, komp. – J. Tulaba, dail. – D. Samajauskaitė. Vaidina LMTA Vaidybos ir režisūros katedros studentai		
7 d. 12 val. – „LEDŲ RŪMAI“ (G. Rodari pasakų motyvais). Rež. – M. Sasim		
7 d. 18.30 – PREMJERA! G.B. Shaw „PIGMALIONAS“. Rež. – L. Urbona, dail., scenogr. ir kost. dail. – N. Kitia (Gruzija), komp. – F. Latėnas. Vaidina V. Lukjanovas, J. Volodko, A. Agarkovas, V. Kirejevas ir kt.		
8 d. 11, 14 val. – „BATUOTAS KATINAS“ (Maskvos valstybinis muzikinis teatras „Na Basmannoj“)		
8 d. 18.30 – V. Nabokovo „CAMERA OBSCURA“. Rež. – S. Varnas		
11 d. 18.30 – M. Bulgakovo „ZOIKOS BUTAS“. Rež. – R. Atkočiūnas		
Vilniaus teatras „Lėlė“		
Didžioji salė		
6 d. 18.30 – „NE PAGAL ŠIO PASAULIO MADĄ“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas		
7 d. 12 val. – „DAKTARAS DOLITLIS“ (pagal H. Loftingą). Rež. – R. Driežis		
8 d. 12 val. – S. Gedos „DAINUOJANTIS IR ŠOKANTIS MERGAITĖS VIEVERSĖLIS“. Rež. – A. Mikutis		
12 d. 18.30 – „ATRASK MANE“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas		
13 d. 18.30 – „SMĖLIO ŽMOGUS“. Scen. aut., rež., lėlių dail. – G. Radvilavičiūtė		
Mažoji salė		
7 d. 14 val. – „RAUDONKEPURĖ“. Rež. ir dail. – V. Mazūras		
8 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „COLIUKĖ“. Rež. ir dail. – R. Driežis		
„Menų spaustuvė“		
6 d. 19 val. <i>Stiklinėje salėje</i> – „VAKARAS P“. Rež. ir atlikėjai B. Ivanauskas, A. Dubaka		
8 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „DANGAUS VIRĖJA“. Rež. ir scenogr. – S. Degutytė („Stalo teatras“)		
10 d. 16, 18.30 <i>Kišeninėje salėje</i> – „BRANGIOJI MOKYTOJA“. Rež. – I. Stundžytė (teatras „Atviras ratas“)		
10 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „STATE OF FLOW: IDENTITY“. Idėjos aut. ir choreogr. – A. Pečiul (VšĮ „Atvira meno erdvė“)		
12 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „KONTRABOSAS“. Rež. – V. Masalskis (Klaipėdos jaunimo teatras)		
12 d. 19 val. <i>Stiklinėje salėje</i> – J. Paškevičiaus „RIBOS“. Rež. – T. Montrimas (jaunųjų scenos menininkų programa „Atvira erdvė“)		
13 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „Sirenos“ 17. „GYVENIMO IMITACIJA“. Rež. – K. Mundruczó		
13 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „KLAMO KARAS“. Rež. ir scenogr. – A. Areima, kost. dail. – M. Gurskytė, garso ir vaizdo dizaineris D. Morkūnas (Artūro Areimos teatras)		
KAUNAS		
Nacionalinis Kauno dramos teatras		
6 d. 17 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „MECHANINĖ ŠIRDIS“ (pagal M. Malzieu romaną „Mechaninė širdis“). Rež. – A. Areima		
6 d. 18 val. <i>Mažoje scenoje</i> – M. von Mayenburg „BJAURUSIS. SKALPELIO PJŪVIS“. Rež. – V. Malinauskas		
7 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – „Aura 27“. „ANTES“. Choreogr. – G. Botelho („Alias“, Šveicarija)		
7 d. 20 val. <i>Rūtos salėje</i> – „Aura 27“. Japonijos šokio vakaras		
8 d. 15 val. <i>Ilgojoje salėje</i> – I. Paliulytės „LIŪDNAS DIEVAS“. Rež. – I. Paliulytė		
8 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – festivalio „Aura 27“ uždarymo spektaklis. „TORDRE“. Choreogr. – R. Ouramdane (Prancūzija)		
10 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – S. Oksanen „AP-SIVALYMAS“. Rež. – J. Jurašas		
11 d. 14 val., 12 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> –		
A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“. Rež. – J. Jurašas		
11 d. 19 val. <i>Rūtos salėje</i> – F. Dostojevskio „NUOLANKIOJI“. Rež. – V. Masalskis (Klaipėdos jaunimo teatras)		
Kauno valstybinis muzikinis teatras		
6, 7 d. 18 val. – „ADAMSŲ ŠEIMYNĖLĖ“. Pastatymo meno vad. – K.S. Jakštas, muzikinis vad. – J. Geniušas, dir. – R. Šumila		
8 d. 12 val. – Z. Bružaitės „GRYBŲ KARAS IR TAIKA“. Dir. – V. Visockis		
8 d. 18 val. – E. Johno, T. Rice'o „AIDA“. Dir. – J. Janulevičius		
11 d. 18 val. – G. Donizetti „LIUČIJA DI LAMERMUR“. Muzikos vad. ir dir. – J. Geniušas		
12, 13 d. 18 val. – I. Kálmáno „MISTERIS X“. Rež. – V. Streiča, dir. – J. Janulevičius		
Kauno kamerinis teatras		
8 d. 18 val. – M. Duras „HIROŠIMA, MANO MEILE“. Rež. – R. Abukevičius		
11 d. 18 val. – L. Janušytės „KOREKTŪROS KLAIDA“. Rež. – A. Dilytė		
Kauno lėlių teatras		
7 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDĖS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius		
8 d. 12 val. – PREMJERA! „MAŽYLIS R-r-r“ (pagal T. Geizelio ir D. Biseto pasakas). Aut. ir rež. – M. Jaremčiukas (Ukraina)		
KLAIPĖDA		
Klaipėdos valstybinis dramos teatras		
6 d. 18.30 <i>Mažajoje salėje</i> – A. Strindbergo „TĖVAS“. Rež. – M. Kimele		
8 d. 17 val. <i>Mažajoje salėje</i> – J. Pulinovič „ELŽĖS ŽEMĖ“. Rež. – P. Gaidys		
Klaipėdos muzikinis teatras		
<i>Žvejų rūmuose</i>		
6 d. 19 val. – teatralizuotas koncertas „Ispaniškoji sarsuela“		
8 d. 13 val., 10 d. 11 val. <i>Žvejų rūmuose</i> – A. Kučinsko „BULVINĖ PASAKA“		
12 d. 19 val. <i>Žvejų rūmuose</i> – A. Adamo „ŽIZEL“		
ŠIAULIAI		
Šiaulių dramos teatras		
7 d. 18 val. <i>Kultūros centre</i> – „VARDAN TOS...“ (pagal P. Vaičiūno dramą „Patriotai“). Rež. – A. Giniotis		
8 d. 12 val. <i>Kultūros centre</i> – A. de Saint-Exuperi „MAŽASIS PRINCAS“. Insc. aut. ir rež. – Š. Datenis		
PANEVĖŽYS		
Juozo Miltinio dramos teatras		
6 d. 18 val. <i>Aukštaitijos siaurajame geležinkelyje</i> – B. Hrabalo „STOTELĖ“.		
Rež. – J. Glombas		
7 d. 18 val. – W. Russello „MOTERIMS IR JU VYRAMS“. Rež. – L. Kondrotaitė		
12 d. 18 val. – M. Durnenkovo „KARAS DAR NEPRASIDĖJO“. Rež. – T. Leszczynskis		
Koncertai		
Lietuvos nacionalinė filharmonija		
7 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – orkestro muzikos koncertas „Serenata notturna“. Lietuvos kamerinis orkestras. Solistas ir dirigentas S. Krylovas (smuikas), solistė J. Daunytė (arfa). Dalyvauja ansamblis „Giunter percussion“. Programoje W.A. Mozarto, J. Haydno, L. Bernsteino kūriniai		
8 d. 16 val. <i>Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje</i> – kamerinės muzikos koncertas „Baladės smuikui ir fortepionui“.		
B. Dvariono kūrinių smuikui ir fortepionui kompaktinės plokštelės („Naxos Records“) pristatymas. J. Auškelytė (smuikas), C. Pezzi (forteipijonas). Programoje B. Dvariono, J. Brahms'o kūriniai		
Tarptautinis Šv. Jokūbo festivalis		
8 d. 12 val. <i>Vilniaus Šv. apaštalių Pilypo ir Jokūbo bažnyčioje</i> – choras „Vilnius“ (vyr. dir. A. Dambrasukas). Dir. – A. Dambrasukas. Programoje A. Schnittke's „Requiem“		
VILNIUS		
Kongresų rūmai		
6 d. 19 val. – G. Januševičius (forteipijonas), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Dir. – M. Ozoliņis. Programoje G. Gershwin'o, S. Prokofjevo kūriniai		
Lietuvos muzikų rėmimo fondas		
8 d. 14 val. <i>Vilniaus arkikatedroje bazilikoje</i> – J. Vizbaraitė (sopranas), M. Žemaitis (baritonas), Ž. Survilaitė (vargonai)		
Kotrynos bažnyčia		
12 d. 19 val. – O. Kolobovaitė (sopranas), Z. Levickis (smuikas) ir A. Globys (gitara)		
Muzikos galerija		
<i>Antakalnio g. 17</i>		
10 d. 18.30 – „Juoda-balta. Arba tiesiog spalvingas forteipijoninės muzikos vakaras“. O. Gražinytė (forteipijonas)		
Vaidilos teatras		
8 d. 18 val. – choras „Bel Canto“ (meno vad. E. Kaveckas), solistas V. Bartušas, Lietuvos kamerinio orkestro styginių kvartetas: I. Belickaitė (smuikas), D. Suraučiūtė (smuikas), R. Zakaras (altas), D. Palšauskas (violončelė), D. Mažintas (forteipijonas), A. Bulota (elektronika)		
KAUNAS		
6 d. 18 val. – „Vaidilos klasika“. L. Geniušo forteipijono rečitalis		
ŠIAULIAI		
Kamerinė salė „Polifonija“		
6 d. 18 val. – sezono atidarymo koncertas „Griūvančios sienos“. Atlikėjai I. Anastassia (forteipijonas, Suomija), Hamburgo kamera-rata (Vokietija), Šiaulių valstybinis kamer-nis choras „Polifonija“. Dir. – M. Barkauskas. Programoje J.S. Bach'o, J.Ch. Bach'o, W.A. Mozarto kūriniai		
Vakarai		
VILNIUS		
Nacionalinė dailės galerija		
7 d. 12 val. – ekskursija su hidrogeologu M. Kaminsku ir parodos „Miesto gamta: pradedant Vilniumi“ kuratorėmis E. Mikalajūne ir E. Nedzinskaite po uždarytą Fabijoniškių sąvartyną		
8 d. 12 val. – kūrybinės dirbtuvės moksleiviams ir jų tėveliams „Vilnius 1918–2017“		
Atviros Lietuvos fondo namai		
9 d. 17.30 – „Septyni Europos atminties ratai“. C. Leggewie pranešimas ir diskusija. Moderuoja kultūros istorikas A. Švedas		
Čiurlionio namai		
7 d. 16 val. – E. Aleksandravičiaus paskaita „Meno ir menininkų draugystės XIX a. tautų pavasary“. Koncertinę programą „E. Morawskis ir M.K. Čiurlionis: bičiuliai istorijos kryžkelėje“ atliks S. Zubovienė, R. Zubovas (forteipijonas) ir A. Liutkutė (sopranas). Programoje E. Morawskio kūriniai		
Namų teatras „Arbatvakariai“		
<i>Liepkalnio g. 12-5A</i>		
6, 7 d. 18 val. – arbatvakaris „Liudvisė. Nuo Vilniaus iki Konstantinopolio“. Rež. – E. Tulevičiūtė		
Lietuvos teatro sąjunga		
9 d. 18 val. – aktorius F. Jakšio 80-mečio jubiliejui skirtas vakaras. Dalyvauja solistė J. Stumbrienė, akompaniatorė V. Pečiukonytė, renginį veda D. Smalinskas		
Flora prisiminimų labirinte : [romanas] / Emily Barr ; iš anglų kalbos vertė Aušra Lapinskienė. – Vilnius : Alma littera, 2017. – 277, [2] p.. – Tiražas 1800 egz.. – ISBN 978-609-01-2947-0 (įr.)		
<i>Literatūra</i> : [vadovėlis 6 klasei] / Asta Gustaitienė, Živilė Meškėlienė, Eglė Nachajienė, Vaiva Truskauskienė. – Kaunas : Šviesa, 2017. – 2 d.. – (Atrask, ISSN 2351-5198)		
D. 1. – 2017. – 147, [1] p. : iliustr., portr.. – Tiražas 12 000 egz.. – ISBN 978-5-430-06656-7		
D. 2. – 2017. – 155, [1] p. : iliustr., portr.. – Tiražas 12 000 egz.. – ISBN 978-5-430-06657-4		
<i>Literatūra</i> : vadovėlis 7 [klasei] / Lina Misiuvienė, Jolita Šalomskienė, Dalia Švažienė. – Kaunas : Šviesa, 2017. – 2 d.		
D. 1, Gyvenimo prasmės ieškojimai. – 2017. – 175, [1] p. : iliustr., portr.. – Tiražas 10 000 egz.. – ISBN 978-5-430-06735-9		
D. 2, Kelionė laisvės link. – 2017. – 155, [1] p. : iliustr., portr.. – Tiražas 10 000 egz.. – ISBN 978-5-430-06736-6		
<i>Nelyginant šiaurę magnetą</i> : pašnekesiai su Ellen Hinsey / Tomas Venclova ; iš anglų kalbos vertė Laimantas Jonušys. – Vilnius : Apostrofa, [2017]. – 531, [4] p., 48 iliustr. p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-609-8205-04-6 (įr.)		
<i>Santuokos žaidimai</i> : romanas / CD Reiss ; iš anglų kalbos vertė Rozita Znamenskaitė. – Vilnius : BALTO, [2017]. – 494, [2] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-8184-15-0		
GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS IR JAUNIMUI		
<i>Bembis</i> : [žaislinė knygelė su iškylančiais paveikslėliais] / [vertė Alfredas Steiblys]. – Vilnius : Trys nykštukai, [2017]. – [12] p. : iliustr.. – Tiražas 3000 egz.. – ISBN 978-9955-07-685-8 (įr.)		
<i>Džunglių knyga</i> : [žaislinė knygelė su iškylančiais paveikslėliais] / [vertė Alfredas Steiblys] ; [ilustravo Javier Inaraja]. – Vilnius : Trys nykštukai, [2017]. – [12] p. : iliustr.. – Tiražas 3000 egz.. – ISBN 978-9955-07-683-4 (įr.)		
<i>Ilgaplaukės fejos</i> : [pasaka] : [lipdukų knygelė] / [Ilona Bumblauskienė] ; [dailininkė Miglė Šimatonytė]. – Kaunas : Jūsų Flintas, [2017]. – [20] p., įsk. virš., [2] įd. lipdukų lap. : iliustr.. – Tiražas 6000 egz.. – ISBN 978-609-419-768-0		
<i>Kur du – nenuobodu, o krūvoj smagiausia</i> : istorijos ir pasakaitės iš kaimo ir giraitės / [parašė Erika Scheuering ir Uwe Müller] ; nupiešė Ray Cresswell ; [vertė Alfredas Steiblys]. – Vilnius : Trys nykštukai, [2017]. – 127, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 3000 egz.. – ISBN 978-9955-07-712-1 (įr.)		
<i>Palėpės skaitiniai</i> : [eilėraščiai, trumpos istorijos vaikams, tėvams ir seneliams] / Sigitas Poškus. – Klaipėda : Klaipėdos universiteto leidykla, 2017. – 48 p. : iliustr.. – Tiražas 90 egz.. – ISBN 978-9955-18-961-9		
<i>Pinokis</i> : pagal Karlo Kolodžio pasaką / [dailininkas Juozas Rimeikis]. – Kaunas : Jūsų Flintas, [2017]. – [16] p. : iliustr.. – (Gražiausios pasakos). – Tiražas 4000 egz.. – ISBN 978-609-419-783-3		
<i>Raudonkepuraitė</i> : [žaislinė knygelė su iškylančiais paveikslėliais] / [vertė Alfredas Steiblys] ; [ilustravo Javier Inaraja]. – Vilnius : Trys nykštukai, [2017]. – [12] p. : iliustr.. – Tiražas 3000 egz.. – ISBN 978-9955-07-684-1 (įr.)		
<i>Snieguolė</i> : [žaislinė knygelė su iškylančiais paveikslėliais] / [vertė Alfredas Steiblys] ; [ilustravo Javier Inaraja]. – Vilnius : Trys nykštukai, [2017]. – [12] p. : iliustr.. – Tiražas 3000 egz.. – ISBN 978-9955-07-686-5 (įr.)		
<i>Undinėlė</i> : spalvinu pasaką / [spalvinimo knygelė su lipdukais] / [Ilona Bumblauskienė] ; [dailininkė Anna Dorogina]. – Kaunas : Jūsų Flintas, [2017]. – [20] p., [1] įd. lipdukų lap. : iliustr.. – Tiražas 6000 egz.. – ISBN 978-609-419-809-0		
PAŽINTINĖ LITERATŪRA VAIKAMS		
<i>800 stebinančių faktų apie gyvūnus</i> / [iš anglų kalbos vertė Linas Balčiauskas]. – Vilnius : Aktėja [i.e. AKTĖJA leidyba, prekyba], [2017]. – 384 p. : iliustr.. – Tiražas 2500 egz.. – ISBN 978-9955-21-462-5 (įr.)		
<i>1000 įdomybių</i> / [sudarė Belinda Gallagher] ; [iš anglų kalbos vertė Aistė Danielė Manusadžianaitė]. – 2-asis patais. leid.. – Vilnius : Aktėja [i.e. AKTĖJA leidyba, prekyba], [2017]. – 512 p. : iliustr.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-21-468-7 (įr.)		
<i>Aš saugus gatvėje</i> : [užduočių knygelė su lipdukais] / [Jurgita Miculevičiūtė-Smeu] ; [dailininkė Laura Morkūnaitė]. – Kaunas : Jūsų Flintas, [2017]. – [17] p., įsk. virš., [1] įd. lipdukų lap. : iliustr.. – Tiražas 6000 egz.. – ISBN 978-609-419-797-0		
<i>Aš saugus kieme</i> : [užduočių knygelė su lipdukais] / [Jurgita Miculevičiūtė-Smeu] ; [dailininkė Laura Morkūnaitė]. – Kaunas : Jūsų Flintas, [2017]. – [17] p., įsk. virš., [1] įd. lipdukų lap. : iliustr.. – Tiražas 5000 egz.. – ISBN 978-609-419-834-2		
<i>Gyvūnai</i> / [tekstas lietuvių kalba: Alfredas Steiblys] ; [ilustravo Jordi Busquets]. – Vilnius : Trys nykštukai, [2017]. – [17] p., įsk. virš., [2] įd. lipdukų lap. : iliustr.. – (Lipink, žaisk ir mokykis...). – Tiražas 5000 egz.. – ISBN 978-9955-07-695-7		
<i>Katinėlis ir gaidelis</i> : [pasakų užduotėlės] : [veiklos knygelė] / [Jurgita Miculevičiūtė-Smeu] ; [dailininkas Juozas Rimeikis]. – Kaunas : Jūsų Flintas, [2017]. – [17] p., įsk. virš., [1] įd. lipdukų lap. : iliustr.. – Tiražas 5000 egz.. – ISBN 978-609-419-849-6		
<i>Lietuvos miestų abėcėlė</i> : [spalvinimo ir užduočių knygelė su lipdukais] / [Ilona Bumblauskienė] ; [dailininkas Juozas Rimeikis]. – Kaunas : Jūsų Flintas, [2017]. – [25] p., įsk. virš., [1] įd. lipdukų lap. : iliustr.. – Tiražas 6000 egz.. – ISBN 978-609-419-830-4		
PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽVYDO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS		

Savaitės filmai

„Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049“

Besivaikantys mirtį ***

Grupė studentų medikų atlieka pavojingus eksperimentus su klinicine mirtimi. Jie nori sužinoti, kas vyksta žmogui mirus. Trumpam sustabdydami vienas kito širdį, jie patiria artimas mirčiai būsenas. Tačiau studentai pamiršta, kad peržengus ribą reikia būti pasirengus viskam. Nielso Ardeno Oplevo filme vaidina Ellen Page, Diego Luna, Nina Dobrev, Jamesas Nortonas, Kiersey Clemons, Kieferis Sutherlandas, Madison Brydges (JAV, 2017). (Vilnius, Kaunas)

Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 ****

Kad ir koks būtų Denis Villeneuve'o sukurtas garsiojo Ridley Scotto perdirbinys, sugrįžti į netolimą ateitį verta. Garsiojo filmo tęsinyje replikantus kontroliuoja ir nepaklususius žmonėms naikina karininkas K (Ryan Gosling). 2049-aisiais įtampa tarp žmonių ir jų vergų, kuriuos sukūrė bioinžinieriai, vis auga. Tapęs slaptos informacijos, keliančios grėsmę visai žmonijai, savininku, K pats turi būti sunaikintas. Vienintelė jo viltis – rasti paslaptį prieš daugelį metų dingusį Riką Dekardą (Harrison Ford). Taip pat filme vaidina Jaredas Leto, Ana de Armas, Sylvia Hoeks, Robin Wright, Dave'as Bautista, Mackenzie Davis (JAV, 2017). (Vilnius, Kaunas)

Dar stipresnis ***

Jeffo Baumano, kuris 2013 m. per teroro aktą Bostono maratone neteko abiejų kojų ir buvo priverstas viską pradėti iš naujo, istorija. Davido Gordon Greeno filmas sukurtas pagal Baumano ir Breto Witterio knygą. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Jake'as Gyllenhaalas, Tatiana Maslany, Miranda Richardson ir Clancy Brownas (JAV, 2017). (Vilnius, Kaunas)

Geras laikas ****

„Jų filmai padarys juos legendomis“, – jau dabar neeilinę sėkmę niujorkiečiams Benui ir Joshua Safdie pranašauja kino kritikai. Naujausias brolių filmas buvo pristatytas Kanuose, pelnę apdovanojimą už geriausią muziką, buvo drąsiai pavadintas „naująja klasika“, o kūrėjai greitai užsitarnavo kino vunderkindų vardą. Niujorkiečiai kuria vizualų kino reginį, kurį prisodrina dinamikos, ryškių spalvų, tik jiems būdingo kadro pojūčio ir elektroninės muzikos. Robertas Pattinsonas vaidina Konį, kuris po nesėkmingo banko apiplėšimo bando išlaisvinti policijai įkliuvusį jaunėlį, rimtų raidos sutrikimų turintį broį Niką (Ben Safdie). Jis jaučiasi kaltas, nes įkalbėjo brolių jam padėti. Vieną naktį Konis bandys bet kokia kaina patekti pas Niką ir jį išlaisvinti (JAV, 2017). (Vilnius)

Loganų sėkmė ****

Du broliai nevykėliai nusprendžia apvogti didžiausių automobilių lenktynių kasą. Kad tai pavyktų, jiems reikia garsiausio seifų „specialisto“. Bėda ta, kad šis sėdi kalėjime... Stevenas Soderberghas ne pirmą kartą tyčiojasi iš mėgstamiausių Holivudo žanrų. Šįkart jam padeda šviesiaplaukiu tapęs Danielis Craigas, Channingas Tatumas, Adamas Driveris, Riley Keough, Sethas MacFarlane'as ir Katie Holmes (JAV, 2017). (Vilnius, Kaunas)

Viktorija ir Abdulas ****

Stepheno Frearso filmo veiksmas prasideda 1887 m. birželį. Vyksta karalienės Viktorijos (Judi Dench) karūnavimo penkiasdešimtmečio iškilmės. Tačiau šešiasdešimt aštuonerių karalienė nuobodžiauja ir jaučiasi vieniša. Jos pageidavimu į Vindzoro rūmus atvyksta nauji tarnai iš Indijos. Tarp jų – jaunas gražuolis Abdulas Karimas (Ali Fazal). Jis sudomina karalienę. Tarp jų užsimezga draugystė. Abdulas tampa karalienės patikėtiniu, pokalbių partneriu ir hindi kalbos mokytoju. Jam pavydima, prieš jį rezgamos intrigos, o jo santykiai su karaliene aptarinėjami ne tik Anglijoje, bet ir visame pasaulyje. Filmą sukurtas pagal Shrabani Basu knygą, jo premjera įvyko rugsėjo pradžioje, Venecijos kino festivalyje (D. Britanija, JAV, 2017). (Vilnius)

***** – šedevras, ***** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – niekalas

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

6, 8, 11 d. – Kaip susigrąžinti ją per 7 dienas (rež. A. Žiurauskas) – 11, 14.55, 16.45, 17.50, 19, 21.10; 7 d. – 11, 14.55, 16.45, 19, 21.10; 9 d. – 11, 14.55, 16.45, 17.50, 20.15; 10, 12 d. – 11, 14.55, 16.45, 17.50, 21.40
6–12 d. – Mano mažasis ponis. Filmas (Kanada, JAV) – 11, 12, 13.05, 15.25, 17.40
6–9, 11, 12 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (3D, D. Britanija, JAV, Kanada) – 11.30, 17, 18, 21.15; 10 d. – 11.30, 18, 21.15
6–9, 11, 12 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (3D, D. Britanija, JAV, Kanada) – 13.15, 20.30, 21.30; 10 d. – 13.15, 21.30
10 d. – V. Bellini „Norma“. Tiesioginės premjeros transliacijos iš Niujorko Metro-politeno operos įrašas – 19.55
6 d. – Vilniaus tarptautinis vaikų ir jaunimo filmų festivalis – 13 val.
9 d. – Hanso Zimmero koncertas „Live in Prague“ – 18.30
10 d. – C'est la vie! (Prancūzija) – 19 val.
11 d. – „Pearl Jam“ filmas-koncertas „Let's Play Two“ – 19 val.
11 d. – Kaip išsirinkti vyrą (JAV) – 20.15
12–29 d. – festivalis „Nepatogus kinas“
6–9, 11, 12 d. – Šventasis (rež. A. Blaževičius) – 11.10, 16.15, 18.20, 20 val.; 10 d. – 11.10, 16.15, 20 val.
6–12 d. – Besivaikantys mirtį (JAV) – 14, 18.45, 21.40
6, 9–12 d. – Lego Ninjago filmas (Danija, JAV) – 13.40, 16 val.; 7, 8 d. – 11.15, 13.40, 16 val.; 6–12 d. – Lego Ninjago filmas (3D, Danija, JAV) – 16.30
6–9, 11, 12 d. – Loganų sėkmė (JAV) – 18.30, 21.30; 10 d. – 18.30
6–12 d. – Dar stipresnis (JAV) – 13.30, 19 val.
9 d. – Tas (JAV) – 16.05, 21.40; 9 d. – 21.40
6, 8–12 d. – Kingsman. Aukso ratas (D. Britanija, JAV) – 14.30, 20.40; 7 d. – 20.40
6, 9–12 d. – Emodži filmas (JAV) – 15.45; 7, 8 d. – 11.20, 15.45
6–12 d. – Operacija „Riešutai“ 2 (Kanada, P. Korėja, JAV) – 11.45; Ratai 3 (JAV) – 13.50
7–12 d. – Kiškių mokykla (Vokietija) – 11.30
7–12 d. – Džiunglių būrys (Prancūzija) – 13.30
6, 12 d. – Viktorija ir Abdulas (D. Britanija, JAV) – 20.15
8 d. – Meilė angelų mieste (Rusija) – 20.15
Forum Cinemas Akropolis
6, 7 d. – Kaip susigrąžinti ją per 7 dienas (rež. A. Žiurauskas) – 10.50, 13, 15.55, 18.40, 21, 23.10; 8–12 d. – 10.50, 13, 15.55, 18.40, 21 val.
6–12 d. – Mano mažasis ponis. Filmas (Kanada, JAV) – 10.10, 11.10, 13.50, 16.10, 17.50
6, 7 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (D. Britanija, JAV, Kanada) – 10.40, 12.30, 18, 22.35; 8–12 d. – 10.40, 12.30, 18 val.
6–12 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (3D, D. Britanija, JAV, Kanada) – 15.10, 21.30
11 d. – Kaip išsirinkti vyrą (JAV) – 18.15
6, 7 d. – Dar stipresnis (JAV) – 14, 19.10, 19.20, 23.59; 8–12 d. – 14, 19.10, 19.20
6–12 d. – Šventasis (rež. A. Blaževičius) – 13.25, 18.30, 20.20
6, 7 d. – Tas (JAV) – 15.20, 21.45, 23.25; 8–12 d. – 15.20, 21.45
6, 9–12 d. – Emodži filmas (JAV) – 13.10; 7, 8 d. – 11, 13.10

6–10, 12 d. – Kingsman. Aukso ratas (D. Britanija, JAV) – 18.15, 21.15; 11 d. – 21.15
6–11 d. – Meilė angelų mieste (Rusija) – 15.40, 19.40; 12 d. – 15.40
6–12 d. – Lego Ninjago filmas (Danija, JAV) – 10.20, 15 val.
6–11 d. – Lego Ninjago filmas (3D, Danija, JAV) – 12.40, 17.20; 12 d. – 12.40
6–12 d. – Besivaikantys mirtį (JAV) – 16.50, 21.40
Loganų sėkmė (JAV) – 16.30, 21.50
Operacija „Riešutai“ 2 (Kanada, P. Korėja, JAV) – 10.30
Kiškių mokykla (Vokietija) – 12.35
Džiunglių būrys (Prancūzija) – 14.30
Ratai 3 (JAV) – 11.20
6, 8, 10, 12 d. – Apie meilę. Tik suaugusiems (Rusija) – 20.45
7, 9, 11 d. – Partneris (Rusija) – 20.45
Skalvija
6, 9, 10 d. – Šventasis (rež. A. Blaževičius) – 17 val.; 7 d. – 14 val.; 11 d. – 21.15; 12 d. – 21 val.
6 d. – Viktorija ir Abdulas (D. Britanija, JAV) – 21 val.; 12 d. – 16.50
8 d. – Dar stipresnis (JAV) – 15.30; 9 d. – 19 val.
7 d. – Loganų sėkmė (JAV) – 21 val.; 11 d. – 16.50
Lenkų kino festivalis
Specialioji programa, skirta aktorei Danutai Szaflarskai
6 d. – Laikas mirti (Lenkija) – 19 val.
7 d. – Kitas pasaulis (dok. f., Lenkija) – 18 val.
8 d. – Faustina (Lenkija) – 18 val.
10 d. – Uždraustos dainos (Lenkija) – 19 val.
8 d. – Aš žudikas (Lenkija) – 20 val.
9 d. – Teisuolis (Lenkija) – 15 val. (*Seansas senjorams*)
10 d. – Pasaulio laimė (Lenkija) – 21 val.
11 d. – Meilės menas (Lenkija) – 19 val.
12 d. – Konvojus (Lenkija) – 19 val.
Ciklas „Karlsono kinas“
7 d. – Kaimynė šnipė (Danija) – 12 val.; 8 d. – 14 val.
8 d. – lenkų animacinių filmų klasika (iš Lenkų kino savaitės programos). Belsko Bialos animacinių filmų studijos 60-me-tis – 13 val.
Pasaka
Lenkų kino festivalis
6 d. – Aš žudikas (Lenkija) – 19 val.
7 d. – Teisuolis (Lenkija) – 17 val.
7 d. – Marija Kiuri (Belgija, Lenkija, Prancūzija, Vokietija) – 19 val.
8 d. – Meilės menas (Lenkija) – 19 val.
8 d. – Už mėlynų durų (Lenkija) – 14 val.
9 d. – Pasaulio laimė (Lenkija) – 19 val.
10 d. – Silpnoji lytis (Lenkija) – 19 val.
11 d. – Dievo tarnai (Lenkija) – 19 val.
12 d. – Bodo (Lenkija) – 18.30
Tarptautinis vaikų ir jaunimo festivalis
7 d. – Mūsų pasaulis (P. Korėja) – 13 val.
7 d. – Dvi Irenos (Brazilija) – 15 val.
8 d. – Pusė bilieto (Indija) – 12 val.
8 d. – Gražuolė (Austrija) – 15.45
6 d. – Šventasis (rež. A. Blaževičius) – 17.30, 21.30; 7 d. – 14.30; 8 d. – 14.15; 8 d. – 19.45; 9, 12 d. – 21.15; 10 d. – 21 val.; 11 d. – 21.30
6, 12 d. – Gobšius (Prancūzija) – 19.30; 7 d. – 16.30, 21.30; 8 d. – 14.45, 21.15; 9 d. – 17.15, 19.30; 10 d. – 18.30; 10 d. – 21.15; 11 d. – 17.30, 21 val.
6 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 2049 (D. Britanija, JAV, Kanada) – 21.15; 7 d. – 21 val.; 8 d. – 16 val.; 10 d. – 20.15; 12 d. – 16.30

6 d. – Kedi. Slaptas kačių gyvenimas (JAV, Turkija) – 17.15; 7 d. – 16.30, 20.30; 8 d. – 12.30; 9 d. – 18 val.; 10 d. – 17 val.; 12 d. – 16.45
6 d. – Beatričės bučinys (Prancūzija) – 18 val.; 7 d. – 12.45; 8 d. – 16.30
6 d. – (Ne)laukti svečiai (Prancūzija) – 20.15; 8 d. – 21 val.; 9, 11 d. – 19.15; 10 d. – 17.30; 12 d. – 18.30
6, 7 d. – Geras laikas (JAV) – 22 val.; 8 d. – 17.45; 9, 12 d. – 21 val.; 10 d. – 19.15; 11 d. – 21.15
7 d. – Mano mažasis ponis. Filmas (Kanada, JAV) – 12.30
7 d. – Romeo ir Džiuljeta („Comedie Francaise“ spektaklis) – 18 val.
7 d. – Kriausių pyragėliai su levandomis (Prancūzija) – 14.45; 8 d. – 12.45; 9 d. – 17.30
7 d. – Šerkšnas (rež. Š. Bartas) – 18.15
8 d. – Madam (Prancūzija) – 21.30; 9 d. – 21.15; 10 d. – 17 val.; 11 d. – 17.15
8 d. – Aukštyn kojom (Austrija, Vokietija) – 18.45
12 d. – Paryžius gali palaukti (Japonija, JAV) – 15 val. (Senjorų arbatėlė)

Ozo kino salė

6, 10 d. – Moteris ir ledynas (rež. A. Stoenys) – 18 val.
6 d. – Gobšius (Prancūzija) – 19 val.; 7 d. – 14 val.; 11 d. – 18 val.; 12 d. – 18.40
7 d. – Šerkšnas (rež. Š. Bartas) – 15.40; 11 d. – 19.40
7 d. – Siena: tarp Rytų ir Vakarų (rež. N. Medutytė) – 17.50; 10 d. – 19 val.; 12 d. – 17.30
7 d. – Šventasis (rež. A. Blaževičius) – 19 val.

KAUNAS

Forum Cinemas

6, 8, 12 d. – Kaip susigrąžinti ją per 7 dienas (rež. A. Žiurauskas) – 10.40, 12.50, 15.55, 17.40, 18.30, 20, 21.25; 7, 9, 11 d. – 10.40, 12.50, 15.55, 17.40, 20, 21.25; 10 d. – 10.40, 12.50, 15.55, 18.30
21.25
6, 7 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (3D, D. Britanija, JAV, Kanada) – 12.30, 19.25, 22.50; 8–12 d. – 12.30, 19.25
6–12 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (D. Britanija, JAV, Kanada) – 18 val.; 6, 8–12 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (SCAPE, D. Britanija, JAV, Kanada) – 15 val.; 6, 8, 10, 12 d. – Bėgantis skustuvo ašmenimis 2049 (SCAPE, 3D, D. Britanija, JAV, Kanada) – 20.40; 9, 11 d. – 21.40
6–12 d. – Mano mažasis ponis. Filmas (Kanada, JAV) – 10.10, 12.40, 13.30, 14.45, 17.05
10 d. – V. Bellini „Norma“. Tiesioginės premjeros transliacijos iš Niujorko Metro-politeno operos įrašas – 19.55
9 d. – Hans Zimmer koncertas „Live in Prague“ – 18.30
11 d. – „Pearl Jam“ filmas-koncertas „Let's Play Two“ – 19 val.
11 d. – Kaip išsirinkti vyrą (JAV) – 19 val.
6, 9–12 d. – Lego Ninjago filmas (Danija, JAV) – 12.25, 14.20; 7, 8 d. – 10.30, 12.25, 14.20
6–12 d. – Šventasis (rež. A. Blaževičius) – 10.50, 17.30, 19.45; Džiunglių būrys (Prancūzija) – 13, 15.20; Emodži filmas (JAV) – 10.20
Tas (JAV) – 15.50, 21.55; Besivaikantys mirtį (JAV) – 19.40, 22.20
6, 8, 10, 12 d. – Kingsman. Aukso ratas (D. Britanija, JAV) – 10.25, 16.40; 7, 9 d. – 10.25, 18.45
6, 8, 10, 12 d. – Loganų sėkmė (JAV) – 21.50; 7, 9, 11 d. – 16.40
6–12 d. – Bjaurasis aš 3 (JAV) – 12 val.
6–9, 11, 12 d. – Dar stipresnis (JAV) – 14.55, 22.10; 10 d. – 14.55

Redaktorė – Monika Krikštopaitytė (**dailė**)
Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras, šokis** – Milda Brukštutė
Muzika – Laimutė Ligeikaitė | **Stilius** – Rita Markulienė
Dizainas – Jokūbas Jacovskis | **Maketas** – Vanda Čemerkaitė
Finansininkė – Brigita Misiuvienė | **Direktorius** – Linas Vildžiūnas

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais. Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VŠĮ „7 meno dienos“, S. Konarskio g. 49, 03123 Vilnius. Tel. 2613039. El. paštas redakcija@7md.lt. ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 800 egz. Spausdino UAB „Valdo leidykla“, Gedimino g. 34, Ukmergė

Remia Lietuvos kultūros taryba ir LR kultūros ministerija
Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

SPAUDOS, RADIO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJA

